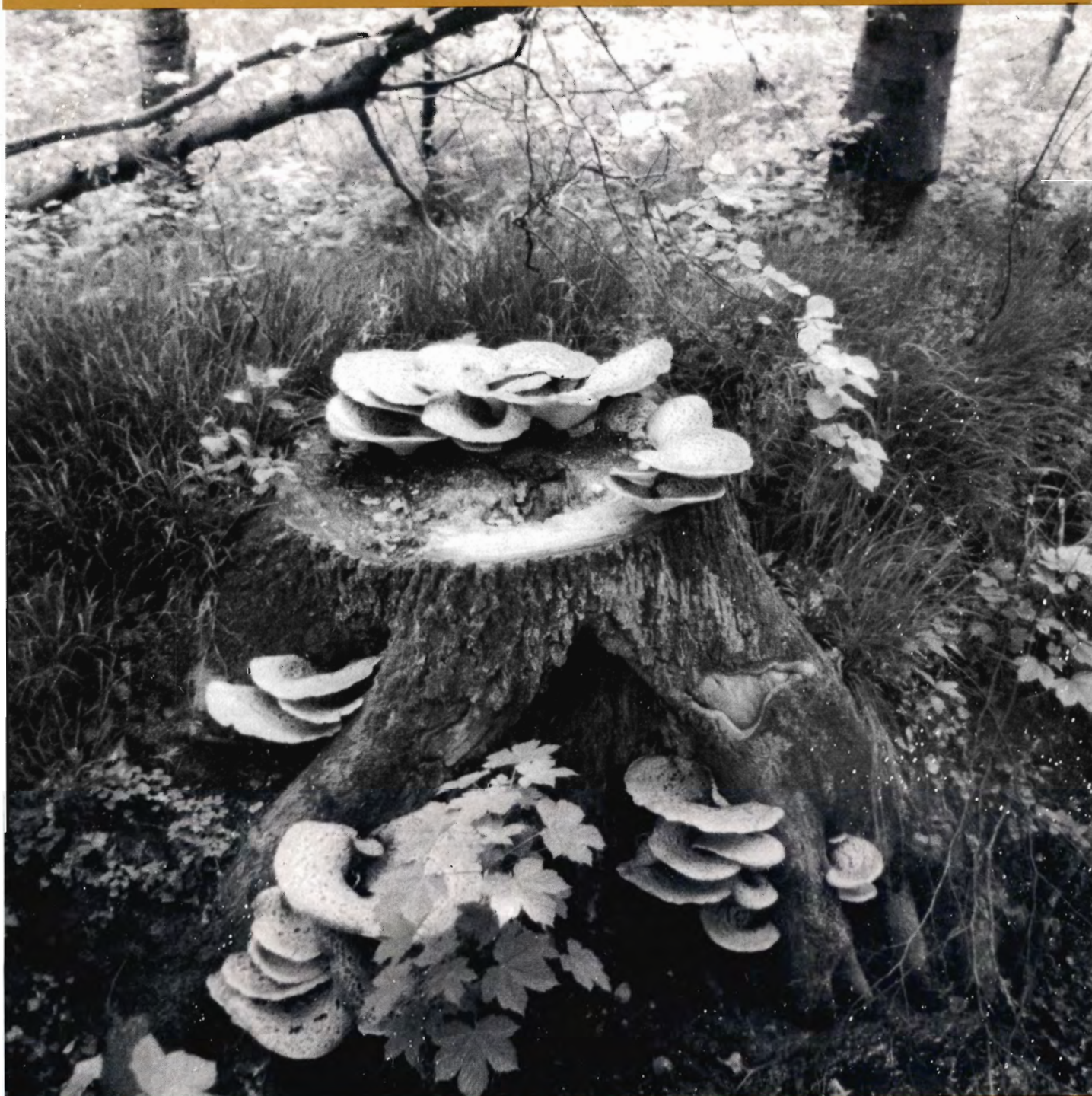

SKOVEN

Månedsskrift
udgivet af
Dansk Skovforening
September 1978

AST FLISHUGGER

BILLIG OG ROBUST

STIVA

VADGAARDSVEJ 42
2860 SØBORG
TLF. (01) 56 10 60

Mandskabsvogne

udført efter godkendte tegninger
af Direktoratet for statsskovbruget,
Det Danske Hedeselskab samt
Skovbrugets Arbejdsgiverforening

AILER HØRMANN ApS

Ballebygade 10-18,
8600 Silkeborg,
telefon 06 - 85 51 78

NOVOPAN TRÆINDUSTRI A/S

PINDSTRUP - 8550 RYOMGAARD
(06) 39 61 00

A/S Kagerup Trævarefabrik

Kagerup Stationsvej 59
3200 Helsingør - Tlf. (03) 29 40 09

ER KØBER TIL BØGE- OG
ASKEKÆVLER SAMT
NÅLETRÆ, GRAN OG LÆRK

**Tænk venligt
på Deres
medarbejderes
sikkerhed og
velbefindende
i kulden ...**

NÅLETRÆ

til bygningstømmer og master købes.

St. Hjøllund Savværk og Imprægneringsanstalt

Hjøllund . 7362 Hampen . Telefon (06) 86 91 00

Lad installere en REFLEKS OLIEOVN
eller REFLEKS OLIEKOMFUR
- vi har modeller, der passer til enhver
skurvogn.

Refleks

Lørup - 5750 Ringe - Tlf. (09) 67 12 68

Produktion:

Dansk tommer:
brædder og lægter

Købes:

Nåletræ
til bygningstømmer.

I/S SKÆRBÆK SAVVÆRK

v/Chr. Dahl & Co. . 7400 Herning . Tlf. (07) 12 41 88

Kassetræ af nåletræ købes

ALDERSLYST SAVVÆRK OG SILKEBORG EMBALLAGEFABRIK | v/ brødrene Møballe
8600 Silkeborg - Tlf. (06) 82 01 21

15.000 m³ bøgekævler kl. A-B-C-D

Købes årligt på Sjælland - Lolland-Falster til markedspris
Kontant betaling.

RYDE SAVVÆRK 4930 Maribo
Tlf. (03) 88 92 21

ET DANSK KVALITETSPRODUKT

TIGER

SIKKERHEDSFODTØJ

Godkendt af
Arbejdstilsynet

Dess. 400 Skovstøvle

Sko -Sandaler - Støvler
Træsko - Træskostøvler

K. K. KNUDSEN
SKOFABRIK

TIGER SUPERFLEX

Søren Eriksensvej 15 - 5270 Odense N
Tlf. (09) 13 23 13

NYT

Vi fjerner Deres vejrabatter
i en arbejdsgang med
PÖMA rabatfræser.

Bed om tilbud og referencer.

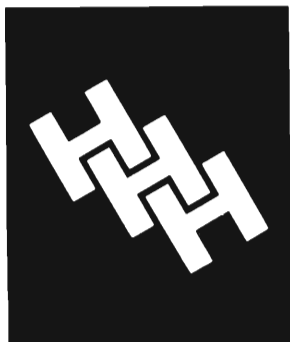
SKOVENTREPRENØR

Palle Petersen

Stokkebjerg 4450 Jyderup
Tlf. (03) 47 68 60

Der er mange gode grunde til at have sin Skovbrandsforsikring i

**HAFNIA
HAAND I HAAND**

Holmens Kanal 22
1097 København K.
Tlf. 01-131415

Personalialia:

Skovridder *H. V. Dreyer*, tidl. skovridder og godsforvalter på Gyldensteen skovdistrikt, fylder 80 år den 8. oktober.

Pr. 1. september 1978 har skovridder *Henning Muus* trukket sig tilbage som skovridder ved Gavnø-Lindersvold skovdistrikt efter 44 års virke på stedet. Fra samme dato er forstkandidat *Niels Bjerg* ansat som skovridder ved Gavnø-Lindersvold skovdistrikt.

Statsskovridder *Lars Toksvig* er pr. 1/10 d.å. efter ansøgning forflyttet til Esrum distrikt.

Fra Dansk Skovforening:

Skovenes benyttelse til militære øvelser

Som omtalt i SKOVEN 1976 s. 153 blev der den 1. april 1976 indgået en aftale mellem Skovstyrelsen, Forsvarskommandoen og hjemmeværnskommandoen om statsskovenes benyttelse til øvelse m.v.

Herefter optog Dansk Skovforening forhandlinger med forsvaret med henblik på at opnå en lignende aftale. Disse forhandlinger er nu afsluttede og den færdige aftale, der omfatter både statsskove og de private skove, er udsendt til samtlige skovejende medlemmer.

Aftalen er trådt i kraft ved udsendelsen og gælder for alle forsvarsgrene incl. hjemmeværnet. Med civilforsvaret er der også indledt forhandlinger, og det forventes, at disse vil resultere i en aftale med stort set samme indhold som den udsendte.

Ud over en række nærmere bestemmelser for hvordan skovene må benyttes til øvelser, er den vigtigste nyhed, at der i fremtiden senest 8 dage før benyttelse af en skov, skal foretages en skriftlig anmeldelse til pågældende skovdistrikt/skov-ejer. For større samlede øvelser er det dog tilstrækkeligt at annoncere i lokalaviser og i SKOVEN-NYT eller relevant fagtidsskrift.

En anden nyhed er, at der er åbnet mulighed for, at visse skove, som er særligt følsomme over for benyttelse fra forsvarets side, efter nærmere forhandling på lokalt plan kan blive kategoriseret som »beskyttede skove«. Sådanne skove må normalt ikke anvendes til øvelser. Dog er øvelser under ledelse af landsdelskommandoer/Bornholms Region/Jyske Divisionskommando og højere led undtaget for denne bestemmelse.

K.D.

SKOVEN

Månedsskrift udgivet af
DANSK SKOVFORENING
Amalievej 20
1875 København V.
Telf. (01) 24 42 66*
Postgirokonto: 9001964

Redaktionsudvalg:
Hofjærgermester
I. Estrup
(formand)
Statsskovrider
Steffen Jørgensen
Lektor, lic.agro.
Finn Helles
Skovrider
Aa. Marcus Pedersen

Forstfuldmægtig
Tom Nielsen

Skovrider
Ole Fog

Ansvarshavende redaktør:
Forstkandidat
Mikal Herløw
Dansk Skovforening

Annoncetegning:
Redaktør P. Hauberg
Dansk Skovforening

Abonnement:
Tegnes hos
Dansk Skovforening
Koster for 1978
kr. 108,- (incl. moms)

Medlemmer af
Dansk Skovforening modtager
et eksemplar af Skoven og
Dansk Skovforenings
Tidsskrift vederlagsfrit.

Stof til SKOVEN's
oktober nummer må indsendes
inden 5. oktober.

Eftertryk med kildeangivelse
tilladt.

Forsiden:

Det er et godt svampeår
i år.

SEPTEMBER 1978

Tryk:
Juelsminde Bogtryk/Offset
Telefon (05) 69 30 94

Fra Dansk Skovforening

Følgende aktuelle problemer blev - blandt andre sager - behandlet på bestyrelsens ordinære møde den 31.8. 78:

Skovbrugets amtskommunale grundskatter

Under »februarforliget 1977« blev der truffet beslutning om, at en del af den amtskommunale grundskat ($2^0/00$ af de samlede $13^0/00$), der i 1978 blev opkrævet vedrørende landbrugets produktionsjord, skulle tilbageføres til landbrugerhvervet. Dansk Skovforening rettede dengang henvendelse til regeringen og anmodede om, at denne ordning ligeledes blev gældende for skovbrugets vedkommende. - Vor anmodning blev afslået bl. a. med den begrundelse, at ordningen udelukkende tilsigtede at støtte den animalske produktion, og at heller ikke gartnerierhvervet var omfattet af ordningen.

For 1979 udgør den amtskommunale grundskat $15^0/00$ og af disse tilbageføres $3,5^0/00$ til landbruget. Det er nu lykkedes for gartnerierhvervet at opnå en lignende ordning, og skovbruget er herefter det eneste jordbrugerhverv, der ikke får andel i denne tilbageførsel.

Foreningen vil efter den seneste udvikling forny og intensivere bestræbelserne på at få de omtalte $3,5^0/00$ af amtskatterne tilbageført til skovbruget.

Hver promille repræsenterer for de særskilt vurderede skove ca. 1 mill. kr. Aktuelt vil der være stort behov for disse midler til den fortsatte finansiering af »projekt kortlægning af småskovene.«

Værdistigningsafgift

Regeringen Anker Jørgensen/Henning Christophersen har i forbindelse med regeringsdannelsen truffet aftale om at

indføre en såkaldt værdistigningsafgift, som efter forlydende skal beregnes ved handel med al jord og fast ejendom. Den eksakte beregningsmåde kendes ikke på nuværende tidspunkt, men det må forudses, at en sådan afgift vil kunne få meget uheldige virkninger for skovbruget i visse situationer.

En del af værdistigningen på en skov eller plantage vil ofte hidrøre fra træernes naturlige vækst. Problemstillingen illustreres bedst, såfremt man betragter en nyanlagt bevoksning; denne vil i kraft af træernes vækst igennem få år stige ganske kraftigt i værdi. Det vil være overordentlig uheldigt om denne »værditilvækst« sidestilles med »samfundsskabte værdistigninger« og belægges med afgift eller inddrages af det offentlige.

Der er følgende behov for specielle beregningsregler for skovbruget og foreningen vil tage kontakt med relevante ministre og embedsmænd for at redegøre for situationen.

Administration af mellemstore skovejendomme

Under foreningens årsmøde og ekskursionen til Knuthenborg Skovbrug beskæftigede man sig med de problemer, der består for ejendomme, der ikke er store nok til at bære en selvstændig forstlig administration. På Knuthenborg blev der redegjort for én måde at løse problemerne på. Andre løsninger praktiseres og andre igen kan forsøges. Foreningen vil arbejde videre med disse spørgsmål.

Iakob Estrup/Ole Fog

Finanslån i udlandet

Ifølge Danmarks Nationalbanks generelle bestemmelser for optagelse af finanslån i udlandet kan man opnå sådanne lån bl.a. til opførsel, om- og tilbygning af erhvervsbygninger og til køb af traktorer og andre arbejdskøretøjer. Lånenes løbetid er på mindst 5 år og den effektive rente ved uændrede kurser 9-12% alt efter hvilken valuta man vælger at hjemtage lånet i.

Der kan optages lån til aktiver, der er købt indtil 6 mdr. forud for lånets hjem-

tagelse. Hvis købet først foregår efter dette tidspunkt skal der i henhold til bindende skriftlig kontrakt med leverandøren finde en levering sted efter højst 12 måneders forløb.

Man kan ansøge om lånet ved henvendelse til sin egen bank eller sparekasse. Dansk Skovforening har forespurgt Nationalbanken om muligheden for at optage finanslån til juletræsproduktion, men dette ønske er ikke blevet imødekommet.

K.D.

Regnskabsoversigter 1976/77

Dansk Skovforening udarbejder hvert år regnskabsoversigter for dansk privatskovbrug. Oversigterne er baseret på oplysninger fra et stort antal private skove og plantager. Beretning nr. 32 for 1976/77 kommenteres i følgende artikel.

Af KNUD DALGAS, Dansk Skovforening.

Indholdsmæssigt svarer den nyligt udsendte beretning ret nøje til den forrige. En væsentlig ændring er det dog, at der fra og med 1976/77-beretningen er sket en omlægning således, at der i beretningen indgår materiale fra kalenderåret 1977 samt fra 1976/77-regnskaber, mens den forrige beretning indeholdt 1975-kalenderårsregnskaber og 1975/76-regnskaber. Omlægningen skyldes dels, at der bliver stadig flere distrikter med kalenderårsregnskab, dels ønsket om at gøre oversigterne mere aktuelle. Oversigternes vigtigste tal kan sammenlignes som følger (se tabel 1), idet tallene fra forrige beretning er indsat til sammenligning. Alle tal er i kr. pr. ha bevokset areal.

Hugst og salg

Hugsten i de gl. skovegne steg lidt i forhold til forrige år, men landets samlede hugst ligger fortsat lavt (jvfr. artikel i forrige nr. af SKOVEN). Pr. ha bevokset areal var hugsten godt 8 m³ eller ca. 0,5 m³ under den budgetterede tilvækst. I hedeplantagerne lå hugsten på 5 m³ eller 0,6 m³ under tilvæksten.

Middelpriserne (i kr. pr. m³ fastmasse), der opnåedes ved salget af det skovede træ, fremgår af tabel 2. De tilsvarende middelpriser fra 1975/76-beretningen er indføjet til sammenligning. Man må være lidt varsom ved tolkningen af prisstigningerne, da disse til en vis grad kan skyldes en ændret sortimentssammensætning.

Skovnings- og arbejdsstatistik

Skovningsomkostningerne pr. m³ lå i 1976/77 i gennemsnit for alle træarter på 36 kr. øst for Storebælt, 37 kr. vest for Storebælt og 50 kr. i hedeplantagerne. I forhold til året før, er der kun tale om beskedne stigninger, men også her kan en ændret sortimentssammensætning spille ind.

Ifølge arbejdsstatistikken, der gælder for kalenderåret 1977, er akkordandelen stadig faldende. Den udgjorde i 1977 40 pct. af timetallet og 47 pct. af arbejdslønnen. Ved akkordarbejde opnåedes i 1977 43,47 kr./t (excl. feriegodtgørelse) eller

29 pct. mere end ved den gennemsnitlige timeløn. Den samlede timefortjeneste for øvede skovarbejdere voksede fra 1976 til 1977 med 15 pct.

Transport

Omkostningerne ved udlæbning og ud-kørsel er steget stærkt i de senere år. I 1976/77 lå transportomkostningerne på 20 kr. pr. m³ fastmasse i de gamle skovegne og 22 kr. i hedeplantagerne. Det er et gennemgående træk, at de mindste ejendomme har de højeste transportomkostninger.

Kultur

Nykulturarealet i de gamle skovegne lå på 0,9 ha pr. 100 ha bevokset areal og fordelte sig således til træarter: Bøg 11 pct., eg 4 pct., andet løvtræ 11 pct., nåletræ 42 pct. og pyntegrønt 31 pct. I hedeplantagerne fordelte nykulturarealet sig således: Eg 4 pct., nåletræ 88 pct. og pyntegrønt 7 pct.

I forhold til 1975/76 er løvtræ-kulturarealet vokset. Landsdelvis plantes der noget mere løvtræ øst for Storebælt end vest for. Pyntegrøntet udgør i de gamle skovegne en voksende andel af nykulturarealet og anvendes navnlig på de større ejendomme og især vest for Storebælt. Fordelingen af nykulturarealet kan dog ikke umiddelbart tages som udtryk for en fremtidig træartsfordeling, idet der er stor forskel på, hvor lang tid de forskellige kulturer beslaglægger arealerne. Eksempelvis kan omdriftsalderen for egebevoksninger let ligge på omkring 150 år, mens den for pyntegrønt-arealer kan ligge helt nede på 10-15 år. Endelig må man nok regne med, at en hel del løvtræselsforryngelser ikke indgår i kulturstatistikken.

Vej og vand

Omkostningerne til vedligeholdelse af

Tabel 1. Oversigternes vigtigste tal i kr. pr. ha bevokset areal

	Gamle skovegne Øst for Storebælt		Gamle skovegne Vest for Storebælt		Hedeplantager	
	1976/77	1975/76	1976/77	1975/76	1976/77	1975/76
Salg af træ	1350	1134	1687	1413	937	757
Skovning	274	259	320	285	246	229
Transport	146	125	181	155	108	100
Kulturomkostninger	214	201	281	192	137	113
Vej, vand m.v.	57	57	42	52	14	14
Dækningsbidrag ved træproduktion	659	492	863	728	432	301
Dækningsbidrag ved pyntegrønt	166	138	217	172	48	43
Dækningsbidrag ved bivirksomheder	÷19	9	÷25	4	4	7
Administration	298	265	281	249	143	130
Arbejderudgifter	88	80	85	71	54	58
Skatter m. v.	91	87	83	88	45	44
Overskud ialt	338	206	606	496	242	118

Tabel 2. Opnåede middelpriser i kr./m³

	Gamle skovegne Øst for Storebælt		Gamle skovegne Vest for Storebælt		Hedeplantager	
	1976/77	1975/76	1976/77	1975/76	1976/77	1975/76
Bøg	160	153	166	151	—	—
Eg	224	196	276	198	—	—
Andet løvtræ	176	163	165	156	—	—
Nåletræ	179	152	206	171	189	161
Ialt	173	157	194	166	189	161

vej- og vandsystem m.v. var i 1976/77 ret uændrede i forhold til året før. På distrikterne vest for Storebælt har man dog reduceret disse vedligeholdelsesomkostninger.

Dækningsbidrag ved træproduktion

Som et resultat af de ovennævnte forhold er dækningsbidraget i de gamle skovegne øst for Storebælt steget fra 492 til 659 kr./ha, mens det vest for Storebælt er vokset fra 728 til 863 kr./ha. I hedeplantagerne er dækningsbidraget også vokset, nemlig fra 301 til 432 kr./ha.

Dækningsbidrag ved pyntegrønt

For pyntegrønt og juletræer er dækningsbidraget beregnet som salgsindtægten minus klippe-, fælde- og transportomkostninger. Kulturomkostningerne er således ikke medregnet.

I de gamle skovegne har dækningsbidraget ved pyntegrønt været stærkt stigende i de senere år og denne stigning fortsatte også i 1976/77, hvor det kom op på 191 kr./ha i gennemsnit. Der er dog tale om en ret stor spredning, da det er relativt få ejendomme, som i tide har investeret i disse kulturer.

Dækningsbidrag ved bivirksomheder

Dækningsbidraget ved bivirksomheder, som huse, maskiner, planteskoler m.v. har de sidste par år været faldende, og det er nu negativt for de gamle skovegne.

Generalomkostninger

Administrationsomkostningerne udgjorde i 1976/77 ca. 60% af de samlede generalomkostninger. I forhold til 1975/76 steg administrationsomkostningerne med ca. 10% til 285 kr./ha i de gamle skovegne og 143 kr./ha i hedeplantagerne.

For arbejderomkostninger (feriegodtgørelse, ATP, sygeløn, ulykkesforsikring) og ejendomsskatter m.v. var der også i de fleste tilfælde tale om stigninger i omkostningerne pr. ha bevokset areal.

Kasseoverskud

Sammenfattende steg kasseoverskuddet fra 1975/76 til 1976/77 i de gamle skovegne øst for Storebælt fra 206 til 338 kr./ha og vest for Storebælt fra 496 til 606 kr./ha, mens det i hedeplantagerne steg fra 118 til 242 kr./ha.

Skovbrugets »kasseoverskud« blev således klart forbedret i 1976/77, men dette skal ses på baggrund af de senere års stagnerende eller endog faldende resultat.

Ser man på forrentningen af ejendomsværdien, er der efter 16. alm. vurdering sket et kraftigt fald, således at forrentningen i 1976/77 kun lå på 4-5%.

SKOVPLANTER

i bedste provenienser, prima kvaliteter, et righoldigt sortiment, store og små partier.

Skovfrøet leveres af Statsskovenes Planteavlstation. Planteskolerne og salgskontoret er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter. Vi giver Dem gerne et tilbud på Deres forbrug skriftligt eller ved besøg.

Danplanex

PLANTESKOLER A/S

6230 Rødekro - Tlf. (04) 66 29 33 - Danmark

Motorsaven for blandet skovning

Jonsereds 66E er stor og stærk nok for tung fældning, samtidig er den let og smidig for effektiv afkvistning. En effektiv afvibrering og lyddæmpning bidrager til at gøre saven skånsom for brugeren. Jonsereds 66E - den robuste altnuglissav.

Jonsereds

Børge Pedersen, Jernbanegade 16, 9000 Aalborg, (08) 13 40 29, 13 15 51. Bent K. Petersen, Tørningvej 10, 6500 Vojens (04) 57 72 56. Andreas Petersen, Hollufsgårdsvej 10, 5793 Højby, Fyn, (09) 95 82 60. Arnold Larsen, Flintinge, 4891 Toreby L., (03) 86 91 26. Specialværkstedet, Torvegade 34, 4640 Fakse, (03) 71 34 65. Holger Møller, Frederiksberg, 4180 Sorø, (03) 63 11 51. Sven E. Larsen, Isefjordsvej 4, 4500 Nykøbing S., (03) 41 10 86. ISEKI Jylland A/S, Sønderbrogade 24, 7100 Vejle, (05) 82 58 88. Jørgen Rasmussen, Lundby, 7490 Aulum, (07) 47 23 55. Sven Low, »Bækken«, 3720 Almindingen pr. Åkirkeby, Bornholm, (03) 97 46 43. Nordsjællands Motorsavservice, Roskildevej 163, 3400 Hillerød, (03) 26 51 51. Søren G. Nielsen, Siem, Terrdrup, (08) 33 51 93. Viggo Graversen, Skræ, (06) 88 04 13. Jens Peter Rohde, Hammel, (06) 96 10 69. Poul Bøjstrup, Ryomgård, (06) 39 41 77. Niels Kirk, Ølgod, (05) 24 41 28.

En randbemærkning

Af PALLE BRUUN, Løndal.

En gammel historie

På et mindre ellers ret ubetydeligt gods i Mecklenburg fandtes efter krigen en egebevoksning, der var ca. 200 år gammel. Det var smukke retstammede træer i sund og kraftig vækst.

Ejendommen havde gennem tiderne været handlet flere gange. Egene repræsenterede efterhånden store værdier, men ingen ejer havde vovet at hugge bevoksningen og realisere denne kapital. Den sidste ejer var faldet i krigen, og hans enke og børn pålignedes på grund af disse ege så store skatter, at man måtte hugge dem for at skaffe penge.

Dette rejste en storm af forargelse og forbitrelse i hele egnen. Fra landarbejderne til nabogodsejerne kendte alle denne bevoksning.

Der var nu mindst 8 m³ i hvert af træerne, og menneskene, der havde dem for øje, glædede sig ved at følge deres vækst - følte sig i en ulvetid beroliget ved tanken om, at denne naturens gave turde ingen forøde, og trøstet ved at deres oldebørn og måske endnu senere slægtled også ville komme til at leve sammen med disse træer.

200 års klimachok, krige og menneskelig grådighed havde de overlevet, og nu havde en eller anden lille blækfingret kontorist i sin overordnede - statens - navn beordret dem hugget for at skaffe penge til skat. Han havde aldrig set denne bevoksning og anede ikke, at han forbrød sig mod en helligdom. Da man fortalte ham, hvad det drejede sig om, vrissede han ad dette vrøvl. Det drejede sig om penge, der skulle falde til den første.

Det gentager sig

Til denne historie kan man sige, at magthaverne ved ikke hvad de gør, at alt er afhængigt af tilfældigheder, og at intet i det lange løb kan bestå.

I Grækenland nedhuggede Tyrkerne for nogle århundreder siden skovene på de lave bjerge. Regn og vind eroderede mulden, og »det gangerernærende Argos« blev til stenørkener, der kan ernære nogle få geder. Da Europæerne kom til Vestamerika borthuggede de skoven for at få plads til hveden. Resultatet blev, at 5 cm af det øverste og mest frugtbare muldrag, som det havde taget naturen 100.000 år at opbygge i løbet af få år blæste ud i Stillehavet. I Centralafrika gjorde Franskmændene det samme. Der

var jo billig arbejdskraft til bomuldsdyrkingen. Den deraf følgende nedbørforingelse har nu udvidet ørkenen sydpå med henved 1.000 km, og den breder sig stadig. Det samme foregår i dag i Malaya særdeles hurtigt med moderne skovningsmaskiner.

Menneskeheden med dens angreb mod naturen og mod sig selv vakler videre fra dag til dag uden at nogen ved hvorfor eller hvorhen, proppet med anvisninger på utopier fremsat af varmhjertede, troende idealister eller af kolde, magtsyge kynikere - den evige gulerod for massernes mule. Herved er intet at gøre. Men til et helt konkret lille område var det måske rimeligt at gøre en antegning:

Dansk skovbrug i dag

Hvordan er det med folk, der giver sig af med skov - lader sig uddanne til at tage vare på skov?

Indtil krigene i dette århundrede væltede samfundsstrukturerne i vor del af verden, blev skovindgreb og skovbehandling foretaget for skovens skyld. Ved en enkelt lejlighed plantede man ege med et formål, der lå udenfor skoven nemlig til opbygning af flåden, men det var et langt sigte. Det daglige virke på godserne gik ud på fremme af skovens vækst og kår.

Det var dengang dårligt skovbrug - nærmest utilladeligt - at nedhugge en bevoksning, der stod midt i en sund udvikling og med udsigt til at producere en rimelig træmasse i mange kommende år. Man kendte skovenes historie og havde respekt for forgængerne. Der skulle stærke kræfter udefra til at bryde denne indstilling: Vejanlæg, byudvidelser og den slags.

Gevinstmaksimering

Så kom efter sidste krig industrialismens ubønhørlige fremmarch og med den læren om gevinstmaksimering. Ressourceudnyttelsen havde grebet befolkningen som en feber. Yngre fortsmænd satte sig til at regne på, hvordan højeste økonomiske udbytte kunne vristes ud af en bevoksning. Udgifterne til kulturpleje skulle nedskæres kraftigt, og enhver kunne se, at det til dagspriser ville betale sig at afdrive vor ovenomtalt egeskov og plante pyntegrønt. Selv ældre og erfarne forstmænd lod sig besnære af gevinstmaksimeringsprincippet. Dette princip bygger på den hurtige

fortjeneste og øget forrentning ved kapitalrealisering forlignes ikke med den gamle indstilling at pleje og beskytte skoven, at forstå og leve med i dens lange livsrytme, ved hvert et indgreb at forestille sig virkningen heraf 50 eller helst 100 år frem i tiden.

Skovopbygning

Man høstede til rette tid det forgængeren havde skabt, og selv planlagde man og opbyggede til gavn for efterkommerne besjælet af den absolutte målsætning at efterlade bedre skov, end man havde modtaget.

Dette var bestyrerens herlige opgave som skovdyrker. Og den blev ham lettet, fordi ejeren samstemmede heri, opdraget som han var og indlevet i traditionen om, at han var et enkelt led i en lang kæde. Han bar ansvaret for det gods, han havde overtaget fra sine forældre og uskadt skulle overlade til sine børn.

Forældet tankegang! Nostalgi! Javel, men husk nu på det lange forløb. Glem ikke, at forstmænd om 100 år eller mere vil bedømme den skovdrift, vi laver i dag - og så er jeg ikke sikker på, vi får ros. Hvis der altså til den tid er skov og forstmænd.

Skat

Vi lever i en tid, hvor alle ressourcer skal udnyttes til det yderste for at imødekomme velfærdssamfundets grådige indkrævning, og skoven må yde sit.

Skatterne på skov og på ejere forøges. Intet hensyn tages til afkastet eller til kapitalens usle forrentning, og kun få er så økonomisk velfunderede, at de kan honorere samfundets krav uden at prisgive skoven; og skovrideren må følge trop - billigst muligt, selvfølgelig. Hans samvittighed beroliges af det ham indpodede gevinstmaksimeringsprincip; men han ved godt, at han efterlader sig ringere skov end han overtog.

Rekreationsskove

Dette stormløb mod kapitalværdierne i skoven synes dog i de allersidste år at være stilnet noget af. Til gengæld bliver en anden angrebsflade mere og mere udsat og åbenbar: Skove som rekreationsobjekt for befolkningen.

Det er blevet en almindelig og mere bevidst antagelse, at alt hvad der findes på denne klode, planter og dyr og naturen i det hele er til for menneskers skyld.

Ordet »Naturfredning« i lovgivningen betyder ikke at naturen skal fredes, men at den skal henslænges til befamling og nedtrampning. Og når der gribes ind mod ødelæggelse af dyre- og plantearter, er det ikke af respekt for disse arter og deres ret til livsbetingelser, men fordi vi skal have noget at se på i ferien.

Skoven er uden værdi ...?

Skoven har ingen værdi i sig selv. Den

skal tilfredsstille menneskelige behov og kun det. Man respekterer ikke dens væsen og tilværelsesform. Tidligere var det et fåtal med affinitet til naturen, der gennem besvær og strabadser kunne bejle til skovens gunst.

Nu behandles skoven som en bordelpige. Hun sminkes med bilveje og kondistier. Hun pyntes op med parkanlæg, udsigtspunkter og affaldskurve. Hun overrendes og beligges af enhver, og hendes i bogstaveligste forstand nedtrådte sjæl skænker man ikke en tanke.

Pas på guldæggene

Og her er vi så tilbage igen ved vor egebevoksning. Blandt alle vore tilgængelige

ressourcer af biologisk natur har skoven den længste livscyklus. Vi bør lade den beholde sin cyklus og nøjes med det udbytte, der heraf kan tages. Den gamle fabel om hønen med guldæggene passer ind i billedet. Af grådighed begår hønserejeren en fejl. Den vil blive begået igen og igen. Vore nye tekniske muligheder fremmer lysten til at begå den slags fejl. Forstmanden bør følge livsrytmen i det stof, han arbejder med. Anlægger han en bevoksning, der efter hans beregning skal stå i 70 år, må han tage alle disse 70 år med i sine overvejelser og navnlig planlægge også for de tilstødende områder.

Skovdyrkerens indstilling er at pleje det

levende væsen, han har med at gøre, som han plejer sine børn, som han på dem klipper negle, får fjernet polyper og foretaget andre indgreb til fremme af sundheden og væksten. Resultatet af skolegangen får han ikke altid selv at se. Det er netop det fængslende og det spændende og det for skovdyrkeren ganske specielle ved skoven, at hans indsats og virke ikke bliver glemt, men kommer til nådesløs bedømmelse længe efter hans død.

GE-FA GØR DET Miljøvenligt

GeFa-tørkloset-kabine (toilet + samlebrønd) er fremstillet i glasfiberarmeret polyester. Let at ren- og vedligeholde og kan opstilles på et øjeblik.

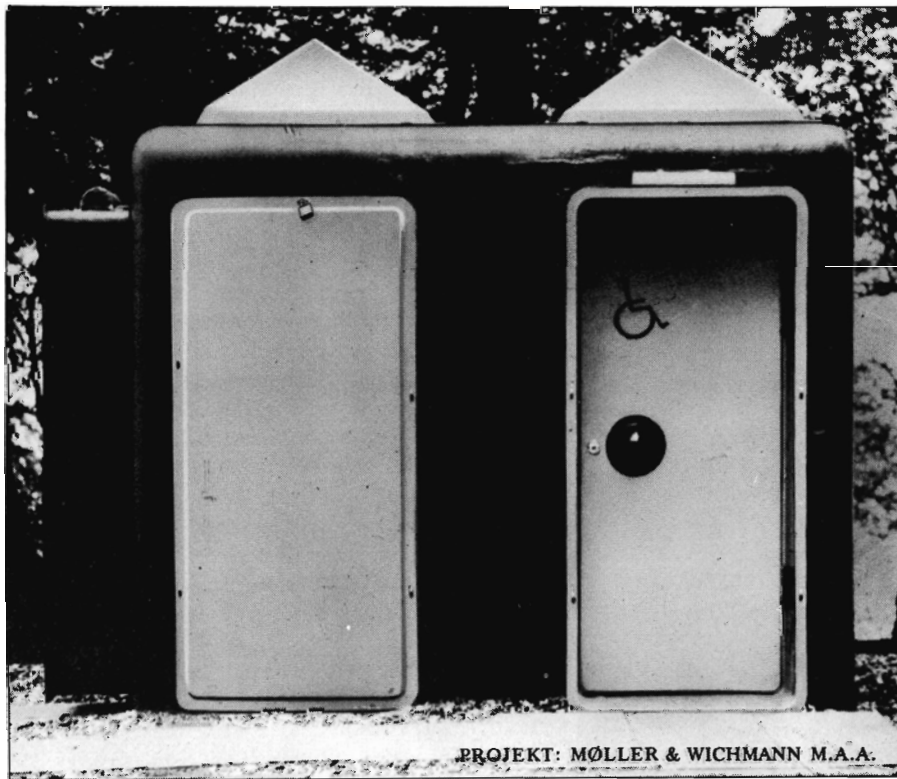
GeFa-kabinens diskrete og naturvenlige form og farver har da også vundet anerkendelse hos naturfredningsmyndighederne. GeFa-tørkloset er den ideelle løsning i naturen, hvor det ikke er praktisk muligt at tilslutte kloakering.

GeFa-servicemoduler betyder ideelle service-faciliteter for gæster i byen og ved skov og på strand. GeFa-servicemoduler kan enkeltvis eller flere samlet indeholde funktioner som offentligt toilet for bevægelseshæmmede, cafeteria m.v. Modulerne, der er glasfiberarmeret polyester, har en grundflade på 3x3 m. De er lette at opstille og tilslutte kloak og vand og leveres i farver, der kan tilpasses naturen overalt.

BÅDVÆRFT & GLASFIBERINDUSTRI

Sønderlundv. 8 · 7500 Holstebro (07) 42 02 66
REKVIRES VOR FARVEBROCHURE

PROJEKT: MØLLER & WICHMANN M.A.A.

I skovens dybestille ro

Indlægget har været bragt i Frederiksborg Amt Avis.

Af lektor E. RIISGAARD PEDERSEN, Skovbrugsinstituttet.

Den af næsten alle kendte sang, der priser skovens dybe stille ro og idylliske fred, ville næppe kunne skrives i dag. Skoven er som det landet omgivne hav snart kun en kulisser, der på afstand ligner det oprindelige, men ved nærmere eftersyn er så forurenede, dette ord taget i sin videste betydning, at forrige århundredes digtere, som priste de to elementer, ville græmme sig, om de stod op af deres grave.

Støjforurening

Skovens fred og ro brydes døgnet rundt året rundt. For at tage skovens folk først, har indførelse af motorsav og anvendelse af stadig større traktorer ændret skovens hverdag radikalt, hvad støjforurening angår, i de sidste 20-25 år. Da skovbrug i det træfattige Danmark fortsat må regnes for et vigtigt erhverv i nationaløkonomisk henseende, må vi acceptere maskinernes indtog og blot glæde os over, at arbejdet går så meget hurtigere, hvorved den tid, der arbejdes i hver enkelt skovdel, er indskrænket væsentligt. En anden forurening, frembragt af skovens personale, er dettes brug af motorkøretøjer på skovvejene, hvilken trafik den almindelige skovgæst ofte står uforstående overfor. I forbindelse med arbejdets rationalisering er der sket en nedskæring i antallet af såvel skovarbejdere som skovfogeder og skovridere, hvorfor de færre personer nu daglig skal tilbagelægge større afstande og derfor er nødt til at betjene sig af motorkøretøj for at overkomme deres arbejde. Som en afrunding af emnet motorkørsel må nævnes kundens afhentning af købte produkter i lastvogn, hvilket dog endnu ikke er anfægtet af nogen.

Jagtudøvelse

En tredje indefra kommende forurening, som har offentlighedens søgelys på sig, er jagtudøvelsen. Jagt har altid været en del af skovbrugserhvervet, ja, oprindeligt den væsentligste benyttelse af skovene, men jo længere mennesket er kommet på afstand af moder jord, og det ikke længere står det moderne bymenneske klart, hvad der går forud for indholdet i supermarkedets frysedisk, jo mere uforstående vil skovgæsten stå overfor bl.a. jagtudøvelsen. Nu er jagt

ikke længere livsnødvendig, men står stadig som en ikke uvæsentlig indtægtskilde for især den private skovejer og som en høst af naturens overskud på linie med den øvrige udnyttelse af skoven for skovejere i almindelighed. Hvad angår specielt de offentligt ejede skove, vil jagtudøvelsen her være så skånsom, at den almindelige skovgæst meget sjældent vil blive konfronteret med en jæger.

Brugergrupper

Den udefra kommende forurening, der ofte giver anledning til kontroverser dels en brugergruppe contra skovens folk og dels brugergrupper imellem, er et stort og mangehovedet „uhyre”. Som jeg nu har benævnt skovejere og disses medarbejdere for skovens folk, vil jeg opdele de øvrige skovbenyttere i et antal „folk”. Hvert folk har ofte en interesseorganisation eller et „væsen” bag sig, og hver af disse har stort set kun øje for sin egen sag og størst mulig fremmelse af denne. Uden anden form for prioritering end uniformsgraden skal nævnes: Militær- og Politifolket, Orienteringsfolket, Kondifolket, Hestefolket, Fuglefolket (ornitologerne), Hundefolket samt Skole- og Børnehavefolket. Sidst og tilsyneladende glemt af alle kommer den tidligere omtalte „almindelige skovgæst”.

Især i bynære områder vil der være et voldsomt pres på skovene som baggrund, eller kulisser, for ovennævnte folks aktiviteter, hvoraf nogle foregår på alle tider af døgnet.

Skovens folk har det utaknemmelige hverv at prøve at dele sol og vind lige, hvilket sjældent lader sig gøre, uden at et eller flere folk føler sig trådt på. I de sidste år er orienteringsfolket vokset, hvilket har givet sig udslag i en kraftig polemik mod skovens folk for at stå udviklingen i vejen, når disse a.h.t. andre folks interesser er nødt til at begrænse eller så galt nægte tilladelse til et orienteringsløb. Orienteringsfolket bør her forstå, at der er andre af de ovennævnte folk, som også løber orienteringsløb, samt at orienteringsløb som sådan kan ødelægge såvel enkeltpersoners som grupperes skovoplevelse, hvorfor en vis regulering er nødvendig. Af andre ekspanderende folk kan nævnes hestefolket og hundefolket, hvis aktiviteter må

begrænses ved f. eks. påbud om benyttelse af henholdsvis ridestier og hundesnor.

Skovbenyttelsen i tal

For at give et billede af, i hvilken omfang de forskellige folk benytter et nordsjællandsk skovdistrikt vil jeg slutte med nogle „tørre tal” for Farum skovdistrikt.

Dette distrikt består stort set af skovene nord og vest for Farum og har et samlet skovareal på ca. 1800 ha. I tidsrummet 1. juni 1977 til 31. maj 1978 er følgende øvelser anmeldt: Militærfolket 196 øvelser (6700 personer og 600 køretøjer), Spejderfolket 75 øvelser (3300 personer), Orienteringsfolket 21 øvelser (1900 personer), Hestefolket 2 øvelser (100 personer) og Skolefolket 16 øvelser (2350 personer). Det giver ialt 310 øvelser med deltagelse af 14.350 personer og 600 køretøjer. Hertil kommer kendskab til ca. 60 orienteringstræningsløb med et ukendt deltagerantal. Forsvarets og rigspolitiets hundeskoler har faste træningsområder, der benyttes næsten alle hverdage. 2-3 skovbørnehaver tilbringer alle hverdage i skoven. Sidst, men ikke mindst, kommer skovdistriktets egne publikumstilbud bestående af to kondibaner og en kællebakke. Et forsigtigt skøn anslår benyttelsen heraf til ca. 10.000 personer. Hvilken aktivitet iøvrigt, der har fundet sted, kan man kun gisne om, men som et eksempel skal nævnes hestefolkets skovbesøg, der jo i ovennævnte opstilling var forsvindende lille. Hvis antallet af heste i Farum distrikts opland for sigtigt skønnes at være 500, og hver af disse heste gennemsnitlig besøger skoven 1 gang pr. uge, giver det ca. 25.000 hestebesøg om året.

Såfremt det med ovenstående udredning af skovbenyttelsesproblematikken er lykkedes mig at nedbryde nogle fordomme og at åbne diverse „folks” øjne for, at vi alle skal kunne være i skoven med vore vidt forskellige behov til denne, er vi kommet et godt skridt bort fra de senere års grøftegraveri. At man så ikke får skovens dybe stille ro tilbage, kan selvfølgelig begrædes. Den er som så meget andet ofret på vor såkaldte kulturs alter.

ROUNDUP BEKÆMPE HELE KVIKSYSTEMET.

Roundup optages af bladene og angriber hele rodsystemet. Det når helt ud til rodspidserne hos kvik og andet besværligt rodkrudt, som f.eks. lølfod, brændenælde, tagrør og tidsler. Ukrudtet visner og dør i løbet af 2-3 uger.

ROUNDUP HAR LANGTIDSEFFEKT

En sprøjtning med Roundup kan konstateres mange år efter behandlingen.

Forklaringen er enkel:

Roundup dræber effektivt hele det besværlige rodsystem, så rødderne derefter ikke får mulighed for at danne nye skud.

ROUNDUP ER PRAKTISK OG ØKONOMISK

Den effektive virkning af Roundup gør midlet både praktisk og økonomisk i anvendelse. Det er tilstrækkeligt at foretage en enkelt sprøjtning, og det er ikke nødvendigt at pløje senere for at opnå den fulde effekt. Omkostningerne kan fordeles over flere år på grund af den høje effekt, og bekæmpelsen bliver således også billig.

UANSET AFGRØDE KAN DER SÅS 2-3 UGER EFTER BEHANDLINGEN.

Roundup indvirker ikke på en efterfølgende afgrøde. Midlet inaktiveres efter kontakt med jorden og nedbrydes hurtigt. Det vil således ikke påvirke efterfølgende kulturer. Allerede 2-3 uger efter Roundup-behandlingen kan stubmarken bearbejdes og den ønskede afgrøde sås.

BEDSTE SPRØJTETIDSPUNKT.

Som illustrationen viser, er saftstrømmen i et ungt skud opadgående, hvorimod saftbevægelsen i det ældre skud er nedadgående. Da Roundup udelukkende virker ved optagelse gennem bladene, er det nødvendigt, at rodkrudtet, som skal bekæmpes, er i kraftig vækst på behandlingstidspunktet. Kvikplanten bør f.eks. have 3-4 blade og være 10-30 cm høj.

MINIMAL JORDBEHANDLING.

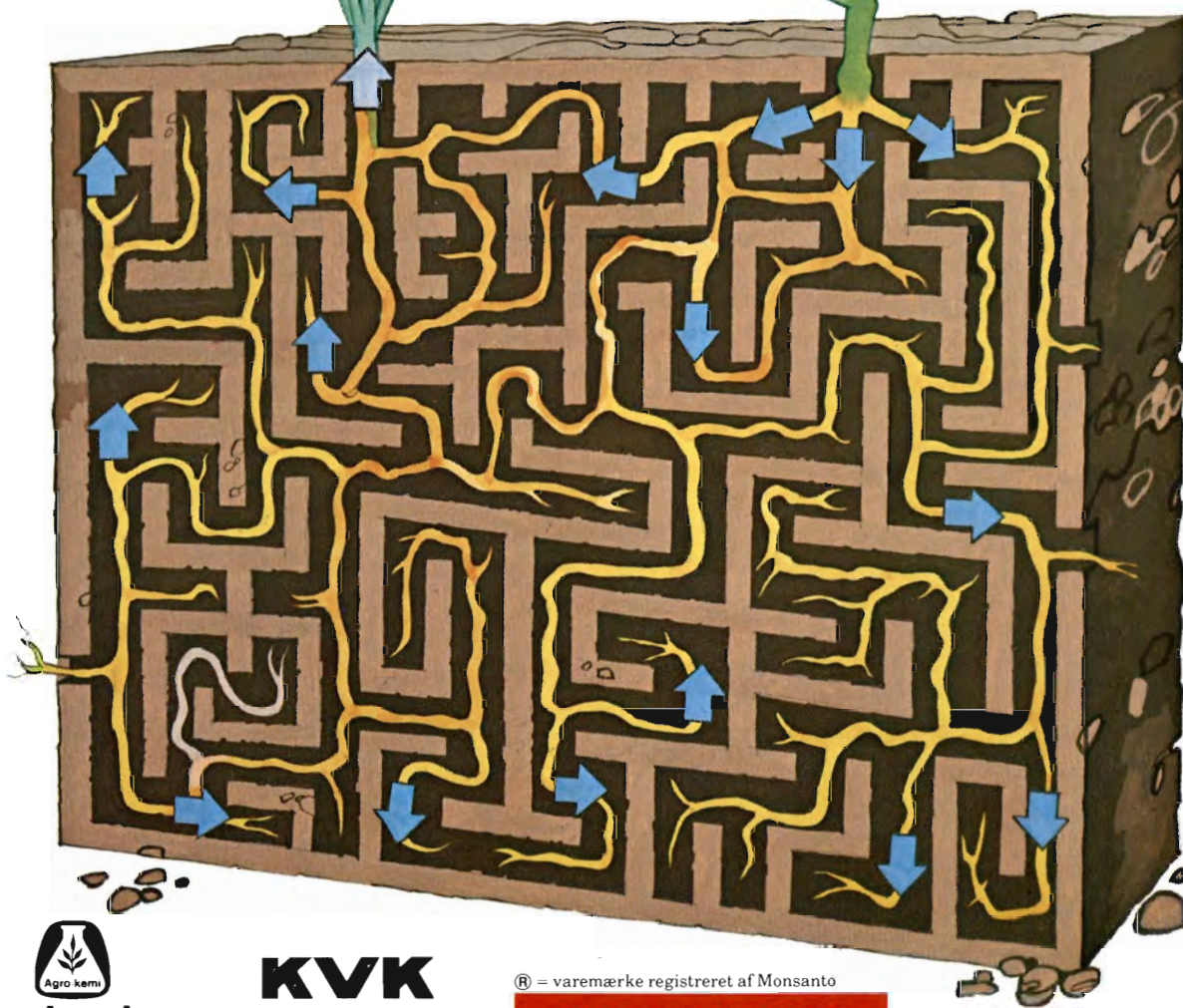
Da det ikke er nødvendigt at foretage pløjning eller anden jordbearbejdning efter Roundup-sprøjtningen, er Roundup det ideelle kvikmiddel, hvor der satses på minimal jordbehandling.

ROUNDUP ER ANERKENDT

af Statens Planteavlsvorsøg til bekæmpelse af gederams, agertidsel, hindbær, birk, røn, bævreasp m. fl. samt ørnebregne i kulturer af rødgran og nordmannsgran med 3-4 liter i 250-750 liter vand pr. ha i august.

ROUNDUP GÅR I DYBDEN.

Agro-kemi a/s

Gammelager 1
2600 Glostrup
telf. (02) 45 21 11

KVK

Kemisk Værk Køge A/S

Lyngvej 2
4600 Køge
telf. (03) 65 75 85

® = varemærke registreret af Monsanto

ROUNDUP®

Ukrudtsmiddel fra **Monsanto**

Renskæring af nåletræ - i skov eller på savværk ?

Artiklen er et kortfattet sammendrag af slutrapporten for projektet „Renskæring af hele nåletræstammer“.

Af JØRGEN SKYUM, Skovteknisk Institut.

Indledning

I slutningen af 1960'erne begyndte en mangel på kvalificeret arbejdskraft at gøre sig gældende i det nordiske skovbrug.

Samtidig kunne man i Norden konstatere en forestående råstofmangel som i den øvrige del af den industrialiserede verden. Det blev derfor relevant på fællesnordisk plan at undersøge, hvorledes arbejdskraft- og råstofressourcer kan udnyttes bedst muligt.

For tømmerskovningens vedkommende blev dette arbejde startet gennem et fællesnordisk projekt under *Nordiska Skogsarbetsstudiernes Råd (NSR)*, som er det koordinerende organ for det skovtekniske forskningsarbejde i Norden. Projektet havde til formål at belyse, hvorledes sortimentsmetoden forholder sig teknisk og økonomisk til stammemetoden og den efterfølgende håndtering ved en stationær terminal/savværk. Efter udredningen af de grundlæggende tekniske og økonomiske forhold blev projektet afsluttet i fællesnordisk regi. Projektarbejdet havde da været medvirkende til at sætte en udvikling i gang i de nordiske lande - herhjemme som et forsøg på at videreudvikle og forfine den eksisterende stammemetode ved at flytte renskæringen for råd fra skoven til savværkets råtræplads. Denne metode benævnes *helstammemetoden*, idet kun ét effekt (hele stammen) aflægges. Ved den sædvanlige *stammemetode* kan flere effekter aflægges (uafkortet tømmer, spånplade- og kassetræ).

Projektets formål har været at belyse de samlede tekniske og økonomiske konsekvenser ved en driftsændring, hvorved renskæringen for råd som nævnt flyttes fra skoven til savværket. Projektarbejdet omfatter således oparbejdningens forløb fra træet fældes, gennem transporten og til det opskæres på savværket. Projektet er gennemført ved metodestudier og

nøgleinterviews, skovene og på savværkerne, suppleret med økonomiske beregninger.

Projektets resultater

Projektarbejdet har vist, at det ikke er muligt at drage en generel konklusion om helstammemetodens økonomi i forhold til stammemetodens økonomi. De lokale forhold - navnlig på savværkerne - spiller en overordentlig stor rolle i en vurdering af helstammemetodens fordele og ulemper. Man må derfor i hvert enkelt tilfælde foretage en række økonomiske og tekniske overvejelser for at afgøre, hvorvidt helstammemetoden bør praktiseres på det pågældende distrikt/savværk.

I det følgende gives en omtale af de vigtigste forhold, som bør indgå i de teknisk-økonomiske overvejelser. Oversigten giver samtidig en introduktion til helstammemetoden. Vil man gå i dybden med et eller flere af de nævnte punkter, henvises til SI-rapporten, hvori er givet en mere fyldig omtale, end pladsen her tillader. Ligeledes vil man i rapporten finde en diskussion af forhold, som ikke er refereret her.

Lavere fremstillingsomkostninger i skoven

Helstammemetoden vil for skovene betyde lavere fremstillingsomkostninger i tømmerskovningen, idet omkostningerne ved helstammemetoden til skovning og terræntransport falder med stigende råangreb; besparelserne er dog størst i de mindste dimensioner.

Kun moderat råd

Levering af hele stammer med råd bør kun omfatte lidt eller moderat råangrebne stammer, hvorimod stærkere råangrebne stammer bør afsættes som specialleverancer.

Rådets udstrækning er Achilles-hælen

Rådangrebets udstrækning kan ikke fastslås eksakt ved ydre kendetegn på stammer. Derimod kan man med rimelig nøjagtighed skønne, hvor langt råddet strækker sig op i stammerne. Et vedvarende fejlskøn af råddet betyder en forskel på + 5% i stammens værdi pr. meter fejlskøn.

Småskovene

Helstammeleverancerne vil især have interesse for de mindre skovejendomme (småskovene), idet en mere enkel arbejdsangang for skovarbejderen og anvendelse af kun ét transportudstyr (traktor med spil og/eller tang) til terræntransporten bliver mulig.

Sortering kan blive aktuel

Hele nåletræsstammer med råd kan leveres til savværk enten sammen med friske stammer som ét parti eller frasorteret ved udsælningen i skoven. En sortering vil ikke øge udsælningens omkostningerne væsentligt for skoven, hvorimod savværket ved eventuel opstilling af separate renskæringsanlæg kan have fordel af sorterede leverancer.

Savværkets råtræanlæg

Helstammemetoden kan have interesse for de savværker, som enten har opstillet eller som overvejer at opstille mekaniserede afkortningsanlæg.

Afkortningen en flaskehals

Savværkets afsætningsmuligheder og den tekniske indretning af råtræindtaget er altafgørende for helstammemetodens lønsomhed. På de fleste danske savværker danner afkortningen af råtræet en flaskehals for produktionen af færdigvarer, hvorfor en yderligere belastning af afkortningsanlægget ved renskæring vil være særdeles kostbar. På den anden side repræsenterer det moderat råangrebne råtræ alligevel en sådan værdi på savværkets råtræplads, at en investering i en separat oparbejdningsslinje kan være lønsom.

Råtræpris

De råangrebne stammers handelsværdi kan fastlægges på grundlag af råtræets kvalitet, de opgjorte besparelser i skoven og de opgjorte omkostninger på savværket i *konkrete tilfælde*. Et landsdækkende prissæt for hele stammer er en anden mulighed. I så fald bør der nok åbnes visse muligheder for at kunne tage højde for variationer i de lokale afsætningsmuligheder, råtræindtag og oparbejdning på savværket.

I konkrete tilfælde

Skovteknisk Institut kan bistå ved de økonomiske og tekniske beregninger, som er nødvendige i distriktets/savværkets overvejelser vedrørende helstamme-

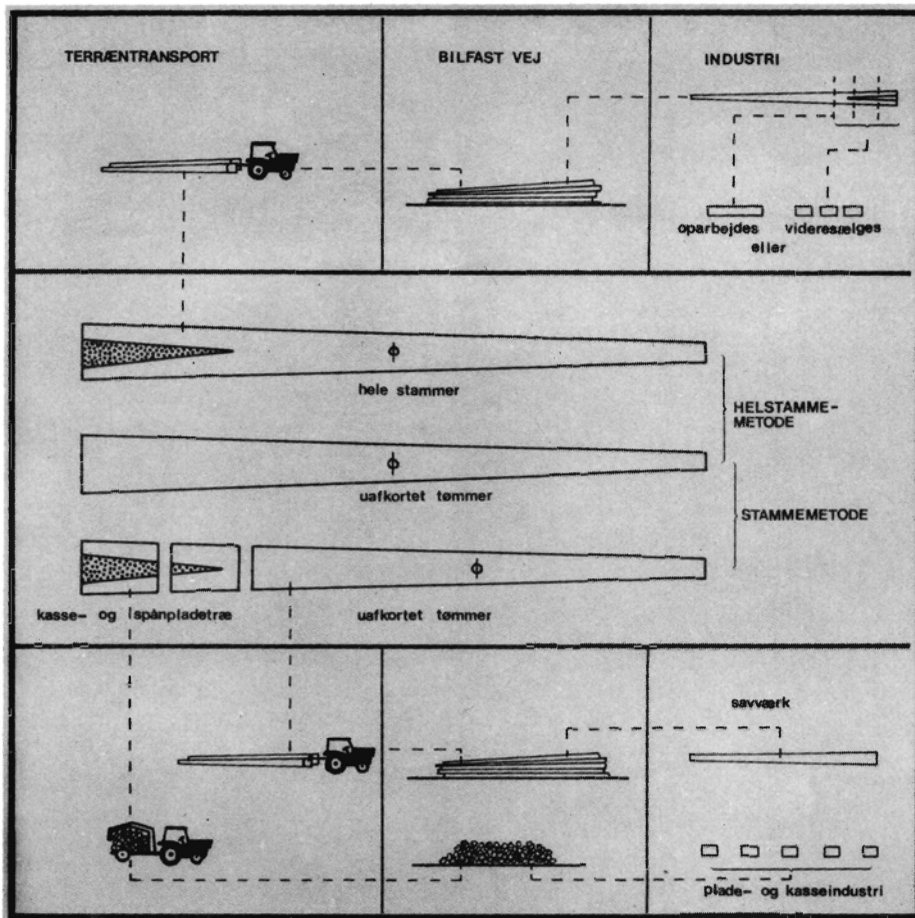

Fig. 1. Sammenligning mellem helstamme- og stammemetoden.

leverancer. For skovene kan den mulige råtræpris opgøres med støtte i Institutets præstationsmateriale, det anvendte udstyr til terræntransport og økonomiske oplysninger herom, sædvanlig råtræpris, bedømmelse af potentielt råtræ og terrænforhold m.v. Beregningerne søges for tiden lagt over på EDB, således at serviceniveauet kan blive en »fra dag til dag« besvarelse.

For savværket kan den mulige råtræpris opgøres med støtte i Institutets tidsstudiemateriale, det anvendte udstyr til renskæringen samt økonomiske oplysninger herom, savværkets sædvanlige råtræforbrug, skæreudbytter, råtræ- og færdigvarepriser m.v. Beregningerne kan allerede nu gennemføres ved hjælp af EDB for de tilfælde, hvor renskæringen for råd foretages som 1 m eller 3 m stykker. En meget hurtig og nøjagtig service er derfor mulig.

Alle beregningerne kan således gennemføres med støtte i Institutets tidsstudie- og præstationsmateriale. Det er dog absolut en fordel, såfremt beregningerne gennemføres på grundlag af lokalt erfaringsmateriale. Såfremt sådanne data ikke umiddelbart kan tages frem, kan metodestudier af de lokale forhold gennemføres.

Vurdering af helstammemetoden

For skovene vil levering af hele stammer med råd kun medføre økonomiske overvejelser vedrørende råtræpris, idet

langt de fleste skovejendomme i forvejen kender skovnings- og transportmetoderne for hele stammer samt råder over det nødvendige udstyr til terræntransporten (udslæbningen). Herudover bør overvejelserne rettes mod afregningen til skovarbejderne, opmålingen og klassificeringen.

For savværkerne vil helstammeleverancerne derimod være mere komplicerede, idet også tekniske problemer skal løses. På grundlag af afsætningsmulighederne skal det besluttes, om det rådgangrebne råtræ skal fraskæres på 1-m længder og videresælges til spånplade- og kassefabrikker, eller om det skal fraskæres på længere standardlængder og eventuelt oparbejdes til halvfabrikata. Når denne beslutning er taget, skal det tekniske produktionsapparat overvejes: skal det rådgangrebne råtræ fraskæres på det sædvanlige afkortningsanlæg eller er det nødvendigt at opstille et separat renskæringsanlæg. Savværkets økonomiske overvejelser omfatter derfor ikke alene prissætning af råtræet, men også overvejelser af investeringsmæssig (likviditetsmæssig) og handelsmæssig (færdigvaresortimenter og -priser) karakter. Endelig omfatter de økonomiske overvejelser en bedømmelse af en ny kundekreds (kassefabrikker m.v.), bl.a. en vurdering af leverings- og betalingsvilkår.

Rapporten er udsendt til abonnenter på Skovteknisk Instituts publikationer og kan iøvrigt bestilles på telf. 01-244266. Pris: 30 kr. excl. moms.

Huller i jorden?

Farm & Forest

Type M302

- et alsidigt, robust pælebor for landbrug

Type M502

- specielt konstrueret til entreprenørarbejde og skovbrug

Let at montere i traktorens 3-punktophæng

Sneglstørrelser fra 6" til 24" diameter

Udskiftelige, hærdede skær og spidser

Sikkerhedskobling skåner snegl og gearkasse

Sælges gennem Massey Ferguson forhandlere.

Nordisk Diesel AS

Borgmester Christiansens Gade 55
2450 København SV.
Telefon 01 - 21 31 41.

ND 37

Special sprøjtning af skov

Vi hjælper Dem med at klare Deres ukrudts-, skadedyrs- eller sygdomsproblemer i skov eller planteskole.

Vi giver Dem meget gerne tilbud på sprøjtning og kemikalier.

Fyns Sprøjteservice ApS

Nyborg . Telefon (09) 31 27 06

Vi har mange års erfaring.

Fra skov til industri i skovejer regi

Under den 14. skovkongres beskæftigede ekskursion nr. 4 sig specielt med skovejerforeningers betydning for skovbruget. Ekskursionen fandt sted i Nord Trøndelag omkring Levanger.

Skovejerforeningen

Ekskursionen, der havde bonde *Jan Jenssen*, formand for Norges skovejerforbund, som vært, besøgte Inn-Trøndelag Skogeierforening.

Foreningens disponent *Per Stammes* redegjorde for skovejerforeningernes opgaver. Norske skovejerforeninger ligner meget tilsvarende svenske foreninger, idet man rådgiver ejerne i arbejdskraftproblemer, regnskabsspørgsmål, hugstspørgsmål samt afsætter deres træ m.v. Skovejerforbundet ejer ligeledes træindustrier.

Rådgivning

En vigtig del af Inn-Trøndelag Skogeierforenings arbejde er vejledning og information af skovejerne og *skovarbejderne*. Meget få skovarbejdere har en uddannelse bag sig, hvorfor foreningen har ansat en instruktør til denne opgave. Instruktøren er ansat på 1/2 tid, idet man anser det for meget vigtigt, at han holder sin arbejdsteknik vedlige ved almindeligt skovarbejde, samt fortsat høster erfaringer herfra. Instruktørens indsats kan allerede måles i form af en mindre ulykkesfrekvens. Foreningens kursustilbud indgår i en kursusserie kaldet »Aktivt Skogbruk«. Instruktøren viste ekskursionsdeltagerne et eksempel på hugst i stejlt terræn. Træet blev skovet på en sådan måde, at det selv rullede ned

Udsigt over det bløde midtnorske landskab.

ad fjeldet til skovvejen, efter det var afkvistet. Herved sparede man de meget dyre omkostninger ved anvendelse af spil. En enkelt men imponerende metode.

Råtræhandel

Skovejerforeningens vigtigste opgave er omsætning af medlemmernes tømmer. For at det skal ske under de bedste forudsætninger har skovejerforeningerne engageret sig i træindustri over en bred front. Dette sker gennem »Norske Skogindustrier A/S«. Dette selskab omfatter idag 11 produktionsbedrifter spændende fra spånplader og trælast til cellulosemasse og papir. Selskabet har 2.800 ansatte og en årlig omsætning på ca. 1 milliard kroner.

Norske Skogindustrier A/S er involveret i det kendte »Tofteprojektet» med 50% af aktiekapitalen og en af selskabets papirfabrikker - Hurum - bliver fusioneret hermed.

Skogn

I specielt Midt-Norge har afsætningen af cellulosetræ været særlig vanskelig. Et vigtigt skridt til afhjælpning af dette problem blev taget ved bygning af avis-papirfabrikken i Skogn lige syd for Levanger.

Fabrikken er af relativ ny dato og producerer ca. 200.000 tons avis-papir pr. år. Under kyndig og inspirerende omvis-

Stiklestad kirke.

ning af direktør *Einar Haugan* imponeres man af den overskuelige og strenge plan denne fabrik er bygget op over, hvilket er sjældent at se.

Fabrikken i Skogn ligger inde med planer om i nær fremtid at udvide med yderligere en papirmaskine og et træmasseanlæg baseret på termomekanisk masse. Denne investering beløber sig til 700 mill. kr., men møder nogen modstand hos myndighederne.

Fældning i stejlt terræn.

Olav den Hellige

Ekskursionens kulturelle punkt var Stiklestad, hvor man så kirken og hørte om Olav den Helliges slag mod de norske stormænd, hvorunder Olav blev dræbt. Man bemærkede modsætningerne mellem præstens beretning, der fremstillede Olav, som den sande helgen, som forsøgte at kristne Norge, - og fylkesmandens (amtmand) udlægning, der beskrev Olav den Hellige som en sand slagsbroder, som magtskyt forsøgte at vinde herredømmet over Norge.

mh

Statsskovbruget sælger skibsmaster til Vestindien

På Buderupholm distrikt vokser douglasgranerne sig høje og ranke - velegnede bl. a. til skibsmaster. Da sangeren *Bob Dylan* hos de indfødte på den lille ø Beguia i øgruppen De små Antiller i Britisk Vestindien bestilte en 65 fods lystyacht, var det derfor naturligt, at han bestilte mastetræet i Rold skov.

Buderupholm distrikt forbereder netop nu afskibningen til Beguia af 27 m³ mastetræ af douglas bl.a. til *Bob Dylans* yacht. Handelen er kommet i stand via fa. *B. V. Henriksen* i Nærum og hjembringer en pris, som sætter et værdigt punktum for Roldskovgranernes liv.

Lars Toksvig

Felthue

Original U. S. Army vinterhue. Varm og solid med øreklapper og snøring. Leveres i khakigrøn i størrelserne 56-60.

Kun kr. 28.-

Vatteret Feltjakke

i U.S. army model

Den helt ideelle jakke mod regn, vind og kulde. Uundværlig for alle aktive fritidsmennesker - uanset alder. En robust og vældig praktisk jakke til jægere, fiskere og andre der færdes i det fri. Kvalitet overalt. Imprægneret vindtæt stof, foret med varm vatterning i kunstfibre, - så rummelig at der er plads til en tyk trøje el. thermoundertøj, 4 store lommer - khakigrøn - størr. 46-56. Bestil efter brystvidde.

Kun kr. 158.-

Feltbukser

I år kan vi også tilbyde robuste og praktiske feltbukser i samme imprægnerede stof som feltjakken. Sammen med jakken har du et komplet feltdress, der kan modstå selv det sureste vejr. Baglomme. 2 sidelommer samt ekstra forstærket lomme på venstre lår. - fodvidden justeres ved knapning - dobbelt knæ, passer både udenpå og indeni støvler. Alle størr. Bestil efter livvidde (78-110).

Kun kr. 78.-

EFFEKT LAGERET

ApS. Fr. Bajersgade 16
Box 60 - 8700 Horsens
Ordretlf.: (05) 62 40 76

For alle artikler gælder:
10 dages fuld returret og
garanti for alle fabriks-
fejlsfejl.

Skriv venligst
med blokbogstaver
eller på maskine.

Send mig snarest mod opkrævning og 10 dages fuld returret.

Antal	Produkt	Størrelse	Livvidde	Pris
	Feltjakke			Kr. 158.-
	Feltbuks			Kr. 78.-
	Felthue			Kr. 28.-

Priserne er excl. forsendelse

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr.: _____ By: _____

Nyt fra LEC :

Regnskab via TP

Bag denne overskrift ligger tekniske landvindinger, der nu er blevet økonomisk fordelagtige også til regnskab.

TP eller Tele-Processing giver mulighed for registrering med en dataskærm (en slags fjernsynsskærm med tastatur) og telefonlinie. Det betyder, at konteringen kan ske lokalt ved indtastning på skærmen, der samtidig giver en række kontroller, der sikrer, at posteringen er korrekt. Via telefonnettet på opkald eller over fast linie sendes disse data til det store, centrale dataanlæg, hvor sortering, beregning, lagring m.v. finder sted. Resultatet kan dels afleveres direkte på skærmen dels udskrives centralt med henblik på postforsendelse eller lokalt, hvis skærmen er suppleret med skriveenhed.

TP betyder derfor, at alle bilag forbliver på ejendommen, og at regnskabet kan blive helt ajour og afgive tal med et øjebliks varsel, hvis det ønskes.

Med andre ord kombinerer TP fordelene ved den lokale registrering og den centrale udnyttelse af datakraft.

LEC har i flere år arbejdet med denne teknik og udstrækker nu også denne service til at omfatte LEC-Godsregnskab, der i dag anvendes på en lang række store land- og skovejendomme.

Det er naturligvis klart, at hvis et månedsregnskab, der kan afsluttes og foreligge udskrevet i løbet af få dage, er tilstrækkelig til økonomisk styring af det pågældende gods, vil den nye teknik først og fremmest give en fordyrelse. Det har imidlertid vist sig, at på de større ejendomme med mange forskellige aktiviteter bliver det stadig vanskeligere hurtigt nok at få overblik og nå at analysere udsving fra budget.

Kontorterminalen med skærm og skriveenhed vil afhængig af kapacitet og hastighed koste ca. 25.000 kr. i årlig leje, hvortil kommer afgift til post- og telegrafvæsenet. Selve regnskabsafgiften til LEC vil stort set være uændret, og konverteringsafgiften vil falde væk, da registreringen løses lokalt.

Alt i alt vil regnskab via TP betyde øgede udgifter, der som regel vil blive mere end modsvaret gennem hurtigere og sikrere informationer, ligesom terminalen vil give helt nye aspekter i andre opgaver som opmåling, fakturering, planlægning og budgettering.

TP vil i de nærmeste år blive et uundværligt værktøj for de danske godser.

M.W.

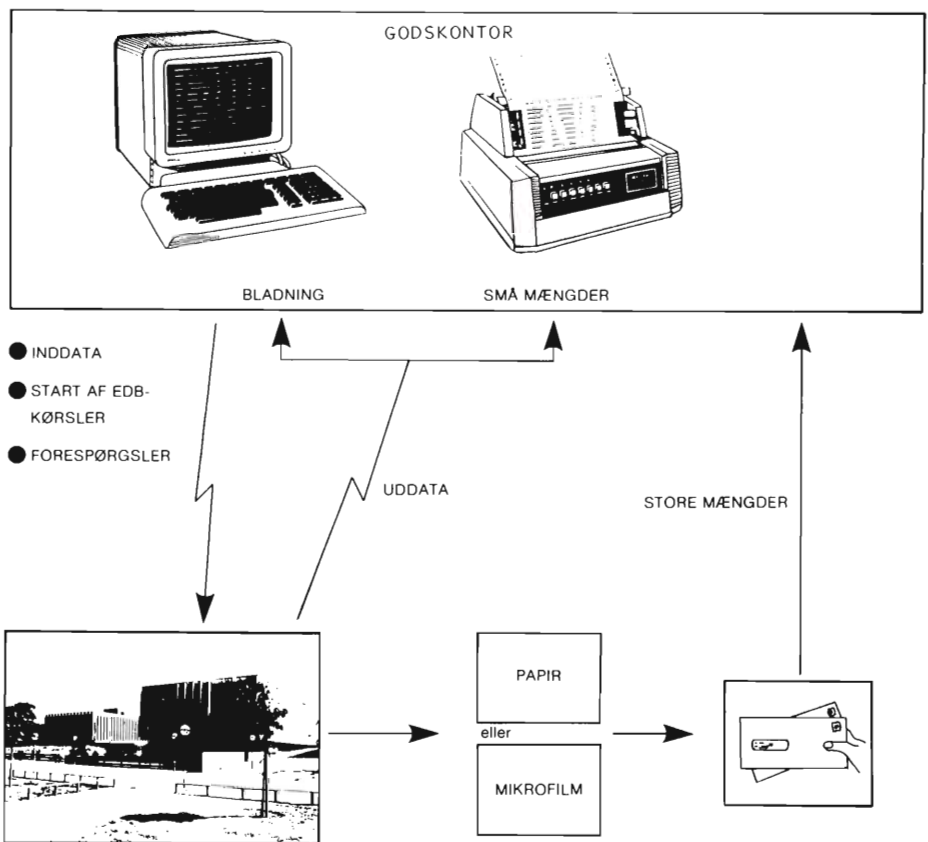

Fig. 1. Princippet ved Tele-Processing.

LOFT hydraulisk udslæbningsmateriel

UDSLÆBNINGS-TANG, TYPE 550

Let og handy hydraulisk tang til udslæbning af hele stammer - såvel enkelte som bunke-lagte stammer.

Kr. 5.900 (*

UDSLÆBNINGS-TANG, TYPE 1250

Hydraulisk tang til udslæbning af hele stammer. Tangen er forsynet med stableanordning.

Kr. 19.700 (*

KLEMBANKE TYPE 1450

Klembanke til udslæbning af hele stammer fra tynding og renafdrift. Læsses og aflæsses m. hydraulisk kran.

Kr. 22.000 (*

GENERELT:

Begge tænger og klembanken er hydraulisk manøvrerede fra traktorens førerplads. Herved nedsættes læsse- og aflæsetiden ligesom traktorføreren undgår det ofte tunge og besværlige arbejde med kæder og wire.

(* Priserne er excl. moms ab Grindsted.

LOFT

lf.(05) 32 01 44

Smede- & Maskinforretning aps
VARDE LANDEVEJ 26 7200 GRINDSTED

Skovhistorisk Selskab - 25 år

Skovhistorisk Selskab fejrede sin 25 års stiftelsesdag, torsdag den 31. august 1978 ved en reception der blev afholdt i Jagt- og Skovbrugsmuseets kongesal, Hørsholm. Ikke mindre end 90-100 medlemmer var mødt op ved receptionen i det smukke lokale, mange med gaver, der blev overrakt foreningens formand lektor *P.C. Nielsen*.

Hver af mødedeltagerne fik et eksemplar af en publikation som Skovhistorisk Selskab just har udgivet: »Skovens Folk fortæller«. Forstlige erindringer 1798-1933.

Lektor *P.C. Nielsen* holdt indledningsvis en tale om foreningens stiftelse og virksomhed i de forløbne år:

Opfordringen til stiftelse af selskabet fremkom i en meddelelse i Forstlig Budstikke pr. 25. juli 1953, hvori *dr. C. Syrach Larsen* opfordrede til at stifte et Skovhistorisk Selskab og lensbaron *H. Berner-Schilden-Holsten* indbød til en nærmere drøftelse af »Betimeligheden af en Skovhistorisk Selskab« på Langesø på Fyn 31. august 1953. Ved det indledende møde stiftedes foreningen og de 48 deltagere i mødet meldte sig alle ind i foreningen.

Syrach-Larsen fik en foreløbig godkendelse af selskabets formålsparagraf, der kom til at lyde: »Selskabets formål er at fremme interessen for skovens historie i videste forstand. Formålet søges gennemført ved at opmuntre interessen for den skovhistoriske forskning, ved at støtte Jagt- og Skovbrugsmuseet i Hørsholm, ved møder og ekskursioner samt ved udbredelse af kendskabet til skov i almindelighed.

Der blev nedsat en foreløbig bestyrelse for foreningen, som skulle udarbejde vedtægter.

Udvalget udarbejdede en meddelelse til forstlige blade vedrørende selskabets konkrete opgaver: Skovhistorisk selskab skulle være en støtteforening for skovbruget på Jagt- og Skovbrugsmuseet i Hørsholm; desuden skulle selskabet, ved siden af dyrkningen af den højtidelige historie, fremme interessen for skoven i vide kredse, f. eks. ved at foranstalte ekskursioner og lignende, idet kontakten til det skovbesøgende publikum må betragtes som en vigtig opgave«.

Lovudvalget indkaldte medlemmerne til generalforsamling den 25. april 1954 i lokaler som Jagt- og Skovbrugsmuseet

havde overladt til brug for selskabet. *Dr. C. Syrach-Larsen* var foreningens første formand.

Foreningen har holdt mange interessante ekskursioner til alle dele af landet. Jeg husker en meget vellykket ekskursion, som blev afholdt 20. august 1954 til Jægerspris Nordskov, hvor aldersbestemmelsen af egne selvsagt gav anledning til store diskussioner. - Ved denne lejlighed fik *dr. Syrach-Larsen* den glimrende ide at bede kunstnerinden *Ingeborg Frederiksen* udføre de ypperlige autentiske tegninger af de gamle træer.

I 1960 udgav Skovhistorisk Selskab *C.D.F. Reventlows* forstafhandling på engelsk. Anledningen var en international skovkongres i Seattle i Amerika, hvorved *dr. Syrach-Larsen* ønskede at pege på, at dansk skovbrug havde en lang tradition bag sig. Bogen blev fremstillet under redaktion af professor *A. Howard Grøn*. »A Treatise on Forestry« blev pænt anmeldt såvel i udlandet som herhjemme.

I 1962 udgav Skovhistorisk Selskab *Poul Lorentzens* »Jagt, Jæger og Skovfolk i gamle dage«, som i 2 oplag - 2500 eksemplarer - hurtigt blev udsolgt.

Skovhistorisk Selskab har i dag 375

medlemmer. Medlemstallet er støt og roligt steget fra år til år, uden at man har ment det betimeligt at gøre en indsats for at få det til at stige voldsomt.

Skovhistorisk Selskab har påtaget sig forskellige sager, hvoraf nogle skal nævnes: Eftersøgningen af den af sandflugten begravede landsby Torup i Tisvilde Hegn; kortlægning og beskrivelse af Langelse bondegårdsskov på Langeland, og Naturfondens køb af skoven efter selskabets anmodning herom; beskrivelse af forstmandsboliger; vore egeskovs historie, især med henblik på egens anvendelse i skibsbygningen; bøskovens historie, særlig skovrider *H. C. Ulrichs* bølgebevoksninger, Den Gram-Langenske Forstordning 1963-1976 og studier vedrørende von Langen delvis i samarbejde med tyske von Langen forskere; nedskrevne forstlige erindringer; *Gustav Graaes* arbejde med optagelse af forstlige erindringer på lydband.

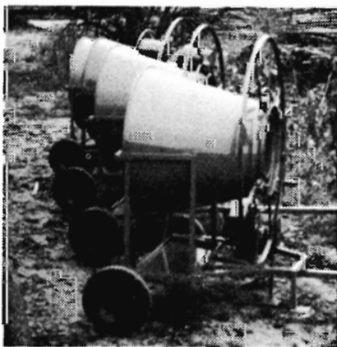
Efter formandens indledende foredrag om foreningens historie fik forskellige af mødedeltagerne ordet: *dr. A.S. Sabroe* - en af foreningens æresmedlemmer -, statskovrider *Poul Petersen*, statskovrider *Steffen Jørgensen*, arboretforstander *B. Søegaard* m.fl. Flere af talerne hyldede foreningens nuværende energiske og initiativrige formand lektor *P.C. Nielsen* - og en enkelt udbad sig en fortegnelse over formandens samlede forfatterskab, der spænder over bøger til artikler i en mængde forskellige tidsskrifter.

Efter et traktement begav deltagerne sig til programmets sidste punkt: Ekskursion til overforstmaster *Linstows* grav i Folehave skov.

P.H.

skancon

SNØREMASKINE TIL JULETRÆER

MARKEDETS BILLIGSTE.

Uafhængig af elektricitet.

Hurtig start og stop ved hjælp af fodpedal. - Samtidig er begge hænder frie hele tiden.

Ingen kileremstransmission - direkte rulletræk.

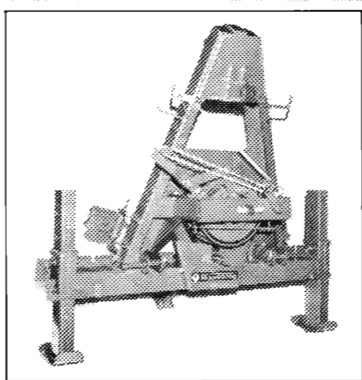
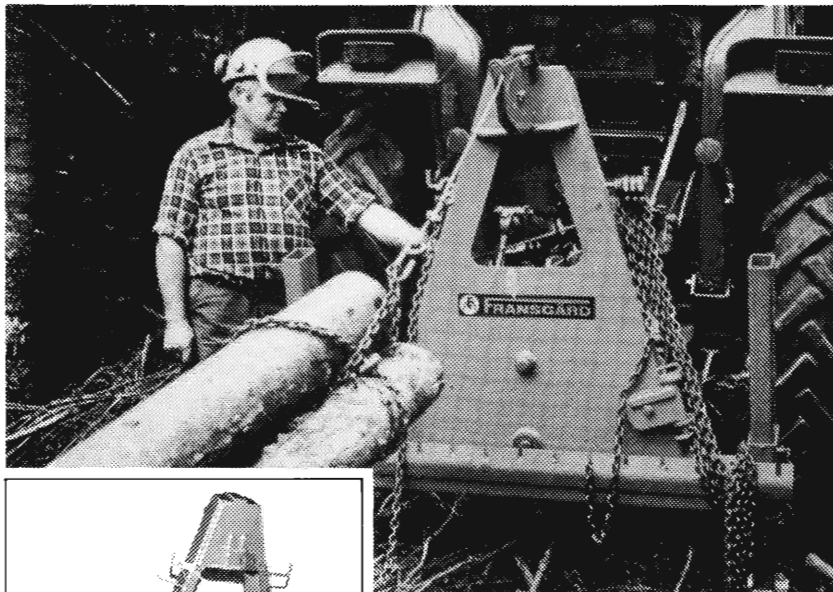
Med snor fylder træet mindre.

Snor er økonomisk i brug.

Skancon snøremaskine kræver et minimum af vedligeholdelse.

skancon

Ladelundsvej . 8600 Silkeborg . Telefon 06 - 82 6078

Tromlen er anbragt ind mod traktoren, så de bevægelige dele er godt beskyttet.

Fransgård for kvalitet og driftssikkerhed.

Nyt Dansk Skovspil

Fransgård V-3000 combi er et moderne skovspil med en trækraft på 3000 kg og leveres standard med 50 m - 8 mm stålwire samt endekrog.

Spillet monteres i traktorens 3-punktsophæng og trækkes via kraftoverføringen.

Pris kr. 3.900,- + moms (incl. 50 m wire).

Leveres gennem Deres sædvanlige leverandør eller direkte fra os.

Producent:

FRANSGÅRD
MASKINFABRIK Fredbjerg, 9640 Farsø
Tel. 08 - 63 21 22*

GRØN VALUTA

VIA

TIL STADIG STIGENDE EKSPORTMARKEDER
SØGER VI OGSÅ I 1978 STØRRE MÆNGDER
JULETRÆER OG PYNTEGRØNT

DANGRÖN HANS VOSS A/S

INDUSTRIVEJ 18 . POSTBOX 88 . TELF. (04) 67 18 97 - 67 18 67
DK-6330 PADBORG

Jylland

ERIK ANDERSEN
7361 Ejstrupholm
Telf. 05 - 77 22 38
Biltelf. 31 70 69

Jylland

H. WESTERGAARD
Kjø - 9240 Nibe
Telf. 08 - 35 51 27

Fyn-Sjælland- Lolland-Falster

JØRGEN SCHØNAU
Korinth - 5600 Fåborg
Telf. 09 - 65 14 79
Biltelf. 31 54 80

Vildtafværgning med TOP DENDROCOL® 17

Forebyg imod vildtbid – anvend TOP DENDROCOL 17, der på en effektiv måde beskytter såvel løv- som nåletræ mod bid af råvildt, kronvildt og dåvildt.

TOP DENDROCOL 17 er en blanding af naturharpiks og harpikssæbe og modvirker på grund af lugt og smag, at vildtet bider de behandlede knopper.

Præparatets specielle formulering sikrer fuld vedhæftning selv på våde planter. Regn efter udsprøjtningen bortvasker ikke præparatet og har ingen indflydelse på virkningens varighed.

TOP DENDROCOL 17 er let og hurtigt at udbringe med medfølgende doseringspistol, der doserer med 1 cm³ pr. slag – tilstrækkeligt til en effektiv dækning af hele topskuddet.

® = Varemærke registreret af R. Avenarius, Wien.

TOP DENDROCOL 17
– også et produkt fra

FS agro

FISONS - SCHERING
AGROKEMIKALIER A/S

Strandlodsvej 9 · DK-2300 København S
Telefon (01) 54 15 62 *

Jægergårdsgade 152-154 · 8000 Århus C
Telefon (06) 19 91 44

Benytt vor konsulenttjeneste

Traktornyheder 1978

I forårets og sommerens løb er en række nye traktormodeller og fabrikater kommet på markedet. I denne artikel er hovedparten af disse ændringer søgt samlet, og i flere tilfælde kommenteret set fra skovbrugets side.

Af FRITZ MØLLER, Skovteknisk Institut.

Mange traktormærker

Antallet af traktormærker på det danske marked er med de senest tilkomne oppe over 20. Da en stor del af disse traktorer har en række fælles tekniske specifikationer, kan man roligt fastslå, at det umiddelbart kan være en meget besværlig og tidsrøvende opgave at skulle købe en ny traktor.

På enkelte områder er der dog stadig en del forskel fra det ene til det andet mærke, og ikke mindst set fra skovbrugets side kan flere ting være med til at lette den tilsyneladende håbløse opgave.

Valg af traktor

Stort set er traktormærket idag af mindre betydning, medens der bør lægges betydelig vægt på andre ting, såsom pris og servicetilgængelighed og enkelte specielle tekniske specifikationer. Servicetilgængeligheden kan være tilgodeset af såvel den store forhandler med et landsdækkende servicenet, som af den lille, men dygtige lokale forhandler af et mindre udbredt mærke. Set med skovtekniske øjne er det ting som transmissionssystem (kobling, gear og differentiale), styresystem på forhjulene samt foraksel, frihøjde, mulighed for montering af ekstraudstyr, herunder pto. aksler og ekstra olieudtag, samt førerpladsindretning der skal lægges mærke til.

Spørgsmål om to- eller firehjulstræk, samt alternative hjulstørrelser kan også få indflydelse på valget.

Nye traktormærker

I denne gennemgang gives kun et hurtigt overblik over markedsændringerne. Dette er naturligvis ikke tilstrækkeligt grundlag for en investering.

Skovteknisk Institut kan i denne forbindelse tilbyde konsulenthjælp til distrikter med udskiftnings- eller nyinvesteringstanker. Ved telefonisk kontakt til Institutet (Fritz Møller) er konsulenthjælpen gratis for Dansk Skovfore-

nings medlemmer. En egentlig mekaniseringsplanlægning, med vurdering af distriktets samlede mekaniseringsbehov over en årrække, gennemføres dog bedst ved et besøg.

Fig. 1. Den firehjulstrukne Valmet 702 S

Valmet

Den finske Valmet traktor vil blive markedsført af Maskinfabrikken Nordhavn A/S, Århus. Dette firma har i flere år været generalagent for Valmet med bl. a. salg af Valmet motorer.

Valmet traktorerne omfatter fire basismodeller, Valmet 602, 702, 703 og 903. Disse spænder i motorstørrelse fra 37 til 110 KW, og med mulighed for firehjulstræk for de tre største modeller.

Disse finske traktorer synes meget gennemførte i såvel konstruktion som teknisk forarbejdning, og ikke mindst hvad angår førerpladsindretning har traktorerne et meget højt stade.

IMT

IMT traktorerne kommer fra Jugoslavien og importeres af Stenderup Maskinforretning ApS, Rødning. Også her koncentrerer man sig om tre modeller, nemlig IMT 533, 540, 578, med motorstørrelser fra 26 til 65 KW. En firehjulsdrevet version af 578, kaldet 579 er den foreløbige største traktor firmaet vil importere.

Universal

En anden, lidt ældre nyhed, fra de østeuropæiske lande er Universal fra Rumænien. Denne traktor importeres af Ib Bruunsgård Landbrugsmaskinimport ApS, Broby i tre grundmodeller. Universal type 445, 550 og 600. Sidstnævnte kan leveres med firehjulstræk, og alle tre modeller kan leveres enten med det svenske Fernmo eller det danske Sekura S67 førerhus. Traktorerne rækker i motorstørrelse fra 33 til 44 zkw og har meget traditionelle tekniske specifikationer.

Fig. 2. DB model 1410 med firehjulstræk

Modelændringer: David Brown

David Brown Traktor A/S, Roskilde har præsenteret tre af sine modeller med firehjulstræk, nemlig DB 996, 1210 og 1410. Forhjulstrækket, der er af tysk Kramer fabrikat, kan frakobles f.eks. under landevejskørsel. DB traktorerne har en delvis synkroniseret gearkasse, idet der findes særlig kraftige synkromeshringe mellem 2. og 3. gear, hvorved 8 ud af 12 gear er synkroniserede.

David Brown har endvidere, som flere andre firmaer, introduceret en økonomitraktormodel af DB 885. Økonomimodellen koster ca. 10.000 kr. mindre end standardmodellen, idet den bl.a. er udstyret med et andet og lavere førerhus.

Deutz

En helt ny traktorserie fra Deutz benævnt DX er blevet præsenteret af DLAM i foråret. Serien omfatter seks modeller fra 59 til 147 KW med beteg-

Fig. 3. Deutz DX 85 i ny design og med firehjulstræk.

nelsen DX 85, 90, 110, 140A, 160A og 230A. Modelbetegnelsen A står for firehjulstræk, idet de tre største modeller kun leveres med firehjulstræk, medens de tre mindre leveres såvel med to- som firehjulstræk. Modellerne DX 85 og 90 har en 5-cylindret motor, medens de øvrige har en 6-cylindret motor. Der er således tale om traktorer i den „tunge” ende, hvor skovbruget bortset fra DX 85 og 90, ikke vil kunne udnytte de muligheder, der ligger i traktorerne. DX-serien er udstyret med en helt ny Master Cab førerkabine, som giver et lavt støjniveau og en meget høj fører-komfort iøvrigt.

Fiat

Saxonia A/S har lanceret to nye modeller i Fiat 80-serien, nemlig 580 og 680 med henholdsvis 43 og 50 KW. Endvidere kan de fire Fiat modeller nu leveres med en italiensk Pininfarina førerkabine, som alternativ til det svenske Fernmo hus. Denne nye kabine er specielt designet med stor vægt på fører-venlighed, men set med skovbrugs-øjne er det et absolut tilbageskridt, idet bl.a. udsyn og mulighed for alternativ førerpladsindretning er blevet forringet. Imidlertid har Saxonia sat den tidligere præsenterede Fiat Forst i egentlig produktion, og den første serie på 10 eksemplarer er for øjeblikket på vej til forskellige brugere, som skovbrug, kommuner og amter.

Fig. 4. Ford 4600 i økonomiudgave.

Ford

Ford Motor Company A/S har til de mindste modeller, Ford 2600, 3600, 4100 og 4600 introduceret en ny førerkabine Ford-Lambourn. Denne kabine har to iøjnefaldende fordele: lav totalhøjde og lav pris. Iøvrigt har traktoren samme specifikationer som standardmodellerne, men skulle være egnede til kørsel under „lavloftede” betingelser, samtidig med at de fremtræder som en økonomiudgave.

Fig. 5. IH Hydro 84 som afløser IH 574 Hydro.

IH

Som den foreløbig seneste af de tre store MF, Ford og IH, har International Harvester i foråret præsenteret en helt ny traktorserie. IH's nye traktorer, benævnt IH 84-serien, er en engelsk traktorserie fra fabrikken i Doncaster. Med denne nye serie har IH på det seneste fornyet hele sit traktorprogram, der rækker fra 29 til 109 KW, og samtidig opnået at få samme design over traktorerne uanset om de produceres i Tyskland (IH 844, 955 og 1055), England (IH 84-serien) eller USA (IH 1086). IH 84-serien, der omfatter 6 modeller, afløser således den kendte 74-serie, hvor det skal bemærkes, at afløseren for 574 nu hedder 784 med 57 KW, altså ca. 8 kW (10 HK) større motor, lidt større ydre mål, samt fladt gulv i førerhuset.

Denne traktor kan udover standardversionen, leveres med TA-transmission (hydraulisk høj/lav i det enkelte gear, svarer til f.eks. MF's Multipower og Ford's Dualpower). Herudover kan 84-modellen leveres med hydrotransmission, hvor hydro er ensbetydende med trinløst hastighedsændring fra 0 til 12 og 0 til 30 km/timen i to gear, såvel frem som bak. Traktoren har med denne transmission modelbetegnelsen hydro 84. 84-modellen kan endvidere, som noget nyt for den engelske serie, leveres med firehjulstræk, dog ikke sammen med hydrotransmissionen. De øvrige 4 modeller er 384, 484, 584, 684, hvor springet er ca. 7 kW i motorstørrelse mellem modellerne.

Udover de allerede nævnte transmissionstyper markedsfører IH stadig den tyske IH 844 med agriomatic transmission, som udover høj/lav gearing, også tillader start/stop og frem/bak kørsel uden brug af kobling. Med agriomatic og specielt hydrotransmission opnås ved skovkørsel en række fordele af såvel arbejdsteknisk som ergonomisk art, hvorfor en stigende udbredelse af disse avancerede transmissionssystemer forudses de kommende år.

Leyland

DOMI har i år præsenteret fire nye Leyland traktorer under betegnelsen SYNCHRO. De fire modeller har betegnelsen 245, 262, 277 og 272 Turbo, og SYNCHRO. Betegnelsen står for en fuldsynkronisering i alle tre hovedgearområder. Det er med denne gearkasse muligt at skifte frem/bak uden at holde stille, men med aktivering af koblingen og gearstang. Herudover er gennemført en række forbedringer omkring førerhuset og førerpladsen.

Fig. 6. MF 265 er en af MF's økonomitraktorer.

Massey Ferguson

Nordisk Diesel har præsenteret enkelte udvidelser af MF 500 linien, som blev introduceret for et par år siden. I den store ende findes MF 595 MK II, som er en Skandinsvisk tilpasset model af MF 595, samt en turbomodel MF 590, med ca. 20% højere effekt end den almindelige 590. Disse udvidelser er nok mindre interessante set med vore øjne, hvorimod udvidelsen i den anden ende med økonomiudgaver Mf 265 og 285 må have skovbrugets interesse. Disse traktorer har stort set samme tekniske specifikationer som søstrene 565 og 585, men leveres med en anden type førerhus samt med besparelser på forskellige andre områder.

Zetor

Zetor importøren H. C. Petersen og Co. har præsenteret to nye modeller med betegnelsen Zetor 4911 og 6911.

Zetor 4911 har en motorydelse på 34 kW, medens 6911 har 47 kW. Den største af disse kan endvidere leveres med firehjulstræk med modelbetegnelsen 6945. Alle modellerne leveres iøvrigt med et nyt luksusførerhus.

Udviklingstendensen

I en del år har udviklingen af landbrugs-traktorer tilsyneladende kørt i retning af en universalkraktor, som også andre erhverv (skovbrug, industri m.fl.) har kunnet anvende. Den allerseneste udvikling synes dog for de fleste mærkers

vedkommende, igen at pege mod landbruget, hvilket ses af bl.a. førerpladsens indretning til primært fremadkørsel. Samtidig har der dog fundet en lang række ændringer sted, som har forbedret traktorenes tekniske formåen, og gjort arbejdet lettere for føreren også set med skovøjne.

Alt i alt må det dog siges, at selv om traktorudbuddet er stort og varierer, og selv om vi er kommet langt med tilpasningen af landbrugstraktoren, kan den rigtige færdige skovtraktor, der kan løse alle opgaver, ikke købes i dag. Skovbrugeren må derfor endnu en tid lade sig nøje med en mere eller mindre tilpasset løsning.

Tidsskriftslæsekredse

Tidsskriftlitteraturen spiller en stadig større rolle inden for videnskabens forskellige fagområder, og det er efterhånden uoverkommeligt for den enkelte selv at abonnere på blot de vigtigste udenlandske tidsskrifter. Statsbibliotekets tidsskriftlæsekredse, der står til rådighed for alle interesserede, har siden 1920 givet flere og flere over hele landet - også i København - adgang til på en bekvem måde at følge med i den udenlandske tidsskriftlitteratur. I 1950 var der 1647 deltagere, som tegnede sig for 511 cirkulerende tidsskrifter. I 1978 var deltagerantallet steget til 2926, og der cirkulerede 2062 udenlandske videnskabelige tidsskrifter af et udvalg på ca. 3000 titler. Det antal titler, som står til rådighed i 1979, bliver desværre indskrænket, men der er stadigvæk ca. 2250 tidsskrifter at vælge imellem. Fortegnelsen omfatter - foruden de mange og efterspurgte »blandede« tidsskrifter fra hele verden - følgende faggrupper: Bog- og biblioteksvæsen, teologi, kirkehistorie, mission, religionsvidenskab, filosofi, psykologi, pædagogik, sprogvidenskab, litteraturhistorie, kunst, teater, ballet, musik, massekommunikation, film, fjernsyn, radio, presse, geografi, antropologi, folklore, arkæologi, historie, topografi, samfunds- og statsvidenskab, retsvidenskab, kriminologi, teknik, trafik, edb, energi, miljø, økologi, forurening, landbrug, havebrug, skovbrug, jagt, fiskeri, idræt, skak, filateli, numismatik, militærvæsen, matematik, naturvidenskab, medicin, odontologi, sygepleje og veterinærvidenskab. Fortegnelsen ventes udsendt omkring 1. oktober, og sidste frist for indtegnning bliver 25. oktober 1978. Man kan allerede nu henvende sig for at få læsekredskataloget tilsendt, så snart det udkommer. Adressen er:

Tidsskriftlæsekredse
Statsbiblioteket
Universitetsparken
8000 Århus C.
Tlf. (06) 12 20 22, lokal 229
Eva Vikjær Andersen/førstebibliotekar.

ROEDLANDER

SNØREMASKINER til juletræer

Hånddreven model

(kan senere suppleres med motor) .. kr. 3.500,-

Motor til montering
på leverede maskiner kr. 2.800,-

Komplette maskiner
med motor kr. 6.400,-

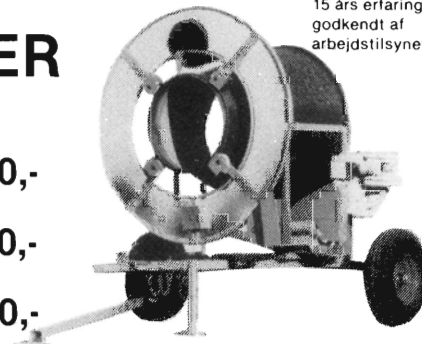
(alle priser er excl. moms).

Forhandler:

LANDER OLSEN ApS

VAMDRUPVEJ 1 . 6600 VEJEN . TLF. 05 - 36 01 64

15 års erfaring
godkendt af
arbejdstilsynet

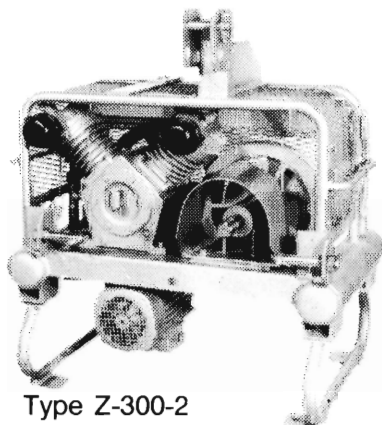

FELCO matic grensaks

(trykluft) til beskæring og klipning af pyntegran m.m. Kan lev. med forlængerarm.

Type ZR-300-2

komp. kompressor for el- og traktordrift, 3-punktsophængt.

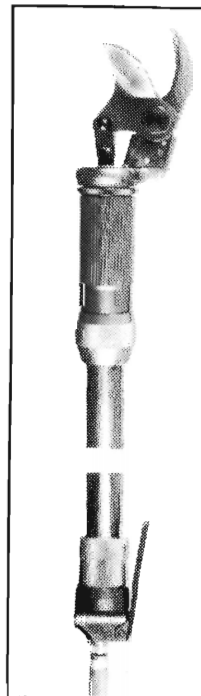
Type Z-300-2

(uden stativ og motor)

Slagvolumen 300 l/min.

Arbejdstryk 10 ato (max. 12 ato)

Vakuumpåv. 125 l/min.

RICHARD MURHOLT A/S

Bymarken 12 - 4000 Roskilde - (03) 35 30 16

Litteratur:

Om de syge bøge

P.SCHÜTT: Saubere Wirtschaft im Buchenrevier.

Ein weg zur Eindämmung des Buchensterbens.

Holz-Zentralblatt 2/08 1978, s. 1369-70.

Forfatteren, som er professor ved Forstbotanisches Institut der Forstlichen Forschungsanstalt, München, omtaler først de mulige årsager til den i disse år omfattende sygdom i bøg. Det påpeges, at der endnu er betydelig uenighed om, hvorvidt klimaekstremer, bøgeskjoldlus (*Cryptococcus fagi*) eller barksvamp (*Nectria coccinea*) er primær årsag til sygdommen, men at der er nogenlunde enighed om, at alle tre faktorer sandsynligvis virker samtidig eller i en vis tidsfølge. For praktikerer står imidlertid tilbage at afgøre, hvad han kan og bør gøre for at begrænse sygdommens udbredelse og specielt, hvor hurtigt træer og træ, som er angrebet af hvidmuld-svamp, bør fjernes fra bevoksninger.

På grundlag af iagttagelser i stærkt angrebne bøgbevoksninger antages det, at et akut sygdomsforløb kan ventes, når tre faktorer, som dels er indbyrdes afhængige, dels indbyrdes uafhængige, følger efter hinanden. De tre stadier er:

- 1) Bøgene svækkes af abiotiske faktorer (klimaekstremer, økologisk stress).
- 2) Bøgeskjoldlusen (*C. fagi*) og barksvampen (*N. coccinea*) koloniserer barken, beskadiger og dræber den partielt.
- 3) Masseformering af veddestruerende svampe (især hvidmuld-svampe)

Totalt sammenbrud af bevoksningen kan ventes, når alle tre stadier har udviklet sig samtidig eller efter hinanden, men en hurtig destruktion af veddet kan kun ventes, når masseformering af veddestruerende svampe indtræffer samtidig med omfattende barkbeskadigelser. Udebliver tredje stadium, kan bevoksningen reddes ved hugst af de træer, som har de alvorligste barkskader.

Der nævnes eksempler på, at ophobning i bevoksningerne af affaldstræ over ca. 7 cm's tykkelse (Derbholz) har ført til næsten eksplosiv opformering af hvidmuld-svamp med udbredte angreb på hidtil kun svagt angrebne bevoksninger til følge, mens konsekvent fjernelse af tykt affaldstræ og råangrebne træer i andre bevoksninger i løbet af få år bevirkede en klar tilbagegang i angrebene.

Da de almindeligst forekommende hvidmuld-svampe (tøndersvamp, randbæltet poresvamp og flad poresvamp) danner relativt store og let erkendelige frugtleger, volder det ikke vanskeligheder at danne sig et indtryk af angrebene-

nes udstrækning og dermed af det af sporeproduktionen forårsagede infektionstryks størrelse.

Der opstilles til slut følgende tommelfingerregel for praksis:

Truede bevoksninger gennemgås træ for træ mindst en gang pr. vegetationsperiode, og træer med råangreb hugges straks. Alt opskovet træ ned til ca. 7 cm's tykkelse fjernes snarest fra bevoksningens nærhed.

Referentens bemærkninger: Vejledningerne til praksis er for så vidt i god overensstemmelse med de af *A. Yde-Andersen* og undertegnede foreslåede (SKOVEN 1977, s. 250-251), der kan dog måske sættes et spørgsmålstejn ved nytten af de ret drastiske sanitære foranstaltninger, jfr., at de store mængder affaldstræ, som lå i danske skove efter stormfaldene i 1967 mig bekendt ikke førte til omfattende angreb af hvidmuld-svampe. Dette kan dog naturligvis skyldes, at der ikke i årene efter stormfaldene indtrådte klimaekstremer samt angreb af skjoldlus og barksvampe, som må være forudsætninger for angreb af veddestruerende svampe.

P. Moltesen.

To nye vandretursfoldere

Siden 1964, hvor de første 4 vandretursfoldere blev udarbejdet, har statsskovbruget yderligere udgivet 38 foldere med kort og beskrivelse af afmærkede vandreture i forskellige skove, således at der nu findes ialt 42 vandretursfoldere.

De udleveres gratis, bl.a. på en række større biblioteker, på turistkontorer og FDM-kontorer.

De to seneste skud på stammen er Stråsø plantage i Hardsyssel og Lodbjerg klitplantage i Thy.

Turene i Stråsø plantage giver et meget smukt indtryk af egnens varierede naturrigdom med storslåede hedearaler i kontrast til nåletræplantagerne og Lilleådalens med de særprægede egekrat. Lodbjerg klitplantage, som ligger mellem fredede klitheder, Vesterhavet og Thys frodige bagland, er overvejende

tilplantet med bjergfyr som et led i sandflugtsbekæmpelsen. Plantagen rummer dog også mange andre træarter af såvel løv- som nåletræ.

De nye vandretursfoldere er ligesom de tidligere udgivne forsynet med detaljerede skovkort ved hjælp af hvilke man selv kan tilrettelægge andre vandreture.

PC

Verdens skovproduktion

Professor *H. J. Steinlin* ved universitetet i Freiburg har ved en international skovkongres i München holdt et foredrag om verdens skovproduktion, hvori han meddeler prognoser og oplysninger, hvoraf mange tidligere næppe har været kendte: Af de ca. 4.5 milliarder ha skov, som findes på jorden, kan 2,8 milliarder ha betegnes som produktiv skov, medens resten består af træbevoksede savanner og buskskov af forskellige arter. Den produktive skov er nogenlunde jævnt fordelt mellem den tempererede, subtropiske og tropiske zone. I modsætning til det stabile skovareal i de industrialiserede regioner kan tabet af skovareal i troperne og subtroperne årligt anslås til 12-15 millioner ha. Behovet for brændved, græsning og nyopdyrkning til landbrug og lignende er den vigtigste årsag til dette. Jordens vedforråd er ca. 330 milliarder m³ og den årlige tilvækst er anslået til 7.0 - 9.3 milliarder m³. Den nuværende udnyttelse ligger på ca. 2.5 milliarder m³ pr. år, hvoraf halvdelen bruges som brændsel. Over 80% af brændvedet bliver benyttet i udviklingslandene og ca. 80% af gavnetræet bliver fældet i Nordamerika, Europa og Sovjet. I industristaterne ligger udnyttelsen i dag under tilvæksten, medens der i de tæt befolkede egne i troperne og subtroperne sker en overudnyttelse og dermed følgende ødelæggelse af skovene.

Verdenshandelen med træ og træprodukter sørger for en udjævning af efterspørgsel og tilbud mellem regionerne. De vigtigste eksportregioner for træprodukter er Sydøst-Asien, Sovjet, Canada og Vestafrika. De vigtigste importører er Japan og Europa. Trods det voksende behov vil selv i år 2000 verdens behov for træ sandsynligvis fortsat være mindre end skovens produktionsmulighed. De regionale u-balancer vil under alle omstændigheder forøges.

Der er fare for, at store dele af Asien og Afrika ikke vil være i stand til at dække deres eget behov for brændved.

Hvis de tropiske lande ved indgangen til det næste århundrede skal være selvforsynende med træ og træprodukter kan det kun ske ved at de inden år 2000 bliver tilplantet med omkring 240 millioner ha land med rask voksende træarter.

P.H.

DANUSER jordbor

Hvor der skal foretages indhegning af skove - nyplantninger - marker - parker - plantning af træer og buske - rejsning af master og meget mere - udføres boring af huller hurtigst og mest økonomisk med de verdenskendte DANUSER jordbor.

De enkelte bor er med udskiftelige hærkede boreskær og med udskiftelige bore-spidsler af smedet og hærdet stål.

● PASSER TIL ENHVER TRAKTOR MED TREPUNKTSOPHÆNG

● OVERALT

AARUP - FYN
TELF. (09) 43 13 03

SI-noter:

Førstehjælpsforbinding

Det svenske firma AKLA er begyndt at markedsføre sine produkter her i landet. Specielt har to typer af lommeforbinding eller enkeltmandsforbinding interesse for skovbruget.

De to typer indeholder begge et 4-lags kompres på 17 x 17 cm og en rulle gaze-bind, som er fastsyet på kompresset. Den største af forbindingerne indeholder tillige et bomuldsbind, som kan anvendes til yderligere fastgøring af forbindinger eller som extra kompres.

Den væsentligste forskel på de to pakninger er emballeringen:

Den største af pakningerne er indpakket i rivfast plastic og beregnet til opbevaring i skjorte- eller bukse-lomme.

KOMPRESFORBINDINGER

til at medføre under arbejdet i skoven:

nr. 92101

Indpakket i rivfast (pigtrådssikker) plast, egnet til at medføre i brystlomme el. lign.

nr. 92102

Indpakket i plast. Kan evt. monteres indvendigt i hjelm med dobbeltklæbende tape.

OPTI-SAFE^{ApS}

SØNDERBORGGADE 1 . 2100 KØBENHAVN Ø . 01 - 26 12 18

Den mindste forbinding er indpakket i almindelig plastic og er velegnet til montering på indersiden af hjelm-skallen ved hjælp af dobbeltklæbende tape (se ill.) - Ved denne montering bør man sikre sig, at sikkerhedsnålen i forbindingen vender mod hjelm-skallen, og at afstanden imellem hoved og forbinding er min. 25 mm.

Prisen er ved stykvis salg 9,60 kr. excl. moms for den store forbinding.

4,60 kr. excl. moms for den lille forbinding.

Generalagent i Danmark: Opti-Safe Aps, tlf. 01 26 12 18.

Skovteknisk Institut har udarbejdet forslag til en speciel førstehjælps-udrustning for skovbruget. - Forslaget er til behandling i Arbejdstilsynet, og så snart der foreligger udtalelse herfra, vil vi fremkomme med en nærmere redegørelse. Det er specielt lommeforbindingen eller enkeltmandsforbindingen, som har haft vor interesse, og det er i den forbindelse interessant, at ovennævnte produkter fra AKLA nu markedsføres her i landet.

Frans Theilby

Juletræer m.m.

Privat tysk juletræsopkøber ønsker at købe juletræer af nordmannsgran og nobilis i 1. og 2. sortering. Endvidere til supermarkeder: bjergfyr og østrigsk fyr til juletræer.

God pris gives og små partier har også interesse.

Henvendelse

KROGSTROP NIELSEN

Ladelund - 9510 Arden

Tlf. (08) 65 43 20

Ny sikkerhedshjelm

Det svenske firma Evert Larsson Industri AB har sendt en ny sikkerhedshjelm - klasse B - på markedet.

Hjelmen er fremstillet af polycarbonat, hvilket giver den en stor slagfasthed samt en større bestandighed mod nedbrydning i materialet end for andre thermo-plasthelme.

Befæstelsen til montering af ørekoppen er indstøbt i hjelmen, således at af- og påsætning af høreværn let kan foretages, og man undgår at skulle bore huller i hjelmen.

Hjelmen leveres i flere farver og 2 størrelser, som vejer henholdsvis 320 og 350 g. Fuldt skovudrustet med høre- og øjenværn bliver vægten 590 og 620 g. Indtrækket er lavet af tekstil og et syntetisk materiale med en svederem af læder. Indstilling af nakkebandet foretages med et »burre-lukke« system. Hele indtrækket er nemt udskifteligt; men ud fra et hygiejnisk synspunkt havde det været en fordel, om indlægget i forreste del af svedremmen var separat udskifteligt. Prisen er 49,75 kr. excl. moms og for den skovudrustede hjelm med høre- og øjenværn 150,40 kr. excl. moms.

Generalagent i Danmark: Opti-Safe ApS, telf. 01-26 12 18.

Frans Theilby

Pyntegrøntsæsonen er ved at begynde

Pyntegrøntsæsonen står nu atter for døren, og det er på tide at udskifte eller supplere de redskaber, der skal bruges. Skovteknisk Institut har gennem det sidste år beskæftiget sig med nogle af redskaberne og omtalt dem i artikler. Før nyanskaffelse kan det derfor bl.a. anbefales at gennemse artiklerne om: Stiger: Skoven, nr. 9, s. 205, 1977. Trykluftklipning: Skoven, nr. 1, s. 12f, 1978.

Rapporten fra 1975: „Udstyr til høstning af pyntegrønt og juletræ“ findes i et meget begrænset antal. Den kan erhverves ved henvendelse til Skovteknisk Institut, Amalievej 20, 1875 København V. Tlf. (01) 24 42 66.

Instituttet står endvidere til rådighed med rådgivning ved større nyanskaffelser.

Paul Christensen.

Hjelmen til skovarbejde skal være

ROBUST

Leveres med øjenskærm, høreværn og andet tilbehør
Lav vægt - Indtræk af tekstil og læder - Slids for montering af høreværn - Leveres i 2 størrelser og 4 farver.
5 års garanti mod materialenedbrydning.

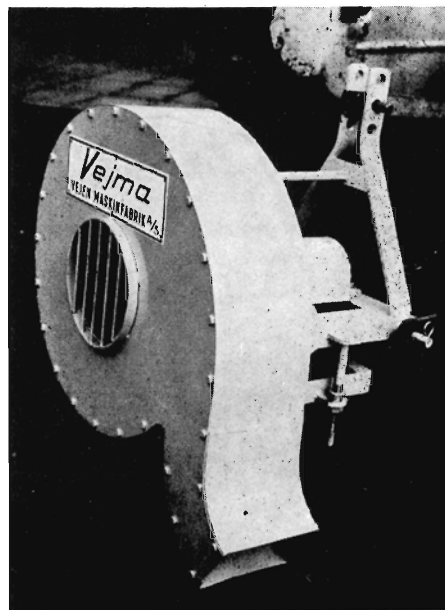
OPTI-SAFE^{ApS}

SØNDERBORGGADE 1 . 2100 KØBENHAVN Ø . 01 - 26 12 18

VEJMA LØVBLÆSER

VEJMA VEJEN MASKINFABRIK a/s

Tlf. (05) 36 07 77

JULETRÆER

Rødgran - Nordmannsgran - Fyr ønskes til købs.

Bernhard Metscherling & Sohn

2243 Albersdorf D

Bahnhofstrasse 18 - Tel. 009 49 4835 347

Telefon Danmark: (04) 46 11 27

Johann Svane - Kopperholm 14 - 6400 Sønderborg

Forsythia - Planter

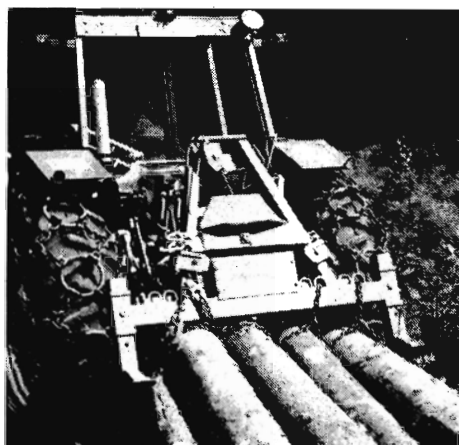
Planter produceret til udplantning for afskæring.

Forsythia intermedia spectabilis og Forsythia Lynwood Gold.

Fra rigtblomstrende og højtydende moderplanter.

E. Lund-Andersens Planteskole

Vinde-Helsinge . 4281 Gørlev Sjæll. . Tlf. (03) 55 91 86

JOBU kædesave, skovspil,
sikkerhedsudstyr, reservedele.
IMPORT . SALG . SERVICE

SANDVIK traktorspil med eller
uden radiomanøvrering. Det mest
udbredte og afprøvede
på det danske marked.

Leveres gerne gennem den
sædvanlige maskinleverandør.

Det anvendte radioudstyr er af fabrikat
GORM NIROS, der som det eneste fa-
brikat anvender den af Post- og Tele-
grafvæsenet til skovbrug tildelte fre-
kvens. Dette giver fuld sikkerhed for,
at intet fremmed signal kan starte spil-
let.

Importør

Fa. R. KEJLSTRUP

7362 Hampen . Tlf. 05 . 77 51 16

**Alle arter
skovplanter**

i **prima kvalitet**

Forlang venligst tilbud!

Tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og
-planter.

Geisler-Nielsens Planteskole I/S
8723 Løsning - Tlf. 05 - 65 12 11

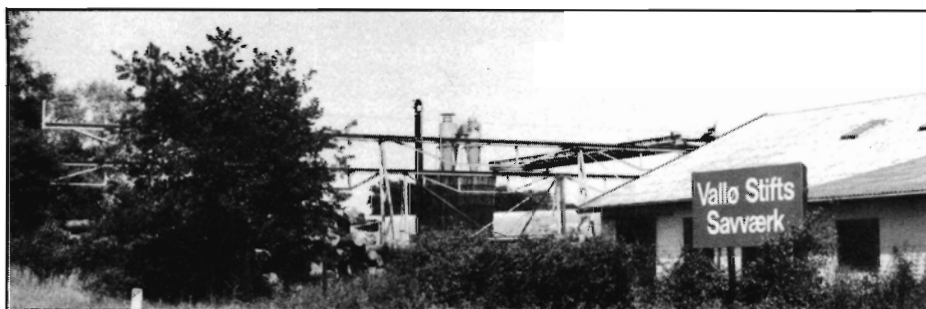

**Paludans
Planteskole A/S**

Klarskov - 4760 Vordingborg
Telefon (03) 78 20 09

Skovplanter, Læ-, Hæk- og
Hegnplanter

Tilsluttet Herkomstkontrollen med
skovfrø og -planter.

Beskyt planterne
mod vildt og mus

Beskyt bevoksningerne
mod rodfordærver

DIANA SKOVTJÆRE

4840 Nr. Alslev - Tlf. (03) 83 44 96

Kævler af
ASK,
BØG og
EG
købes

A/S Kolds Savværk

Grundlagt 1888
Kerteminde . Telefon (09) 32 15 15

Vi er købere til bøg og ask samt lidt ege- og
elmekævler

**HVALSØ NY SAVVÆRK OG
TØMMERHANDEL**

4330 Hvalsø

Tlf. (03) 40 81 36

**Kristtjørns-
planter**

kan leveres forår og efterår.
Planter med klump og lærred.

**CHR. PEDERSENS
PLANTESKOLE**

5400 Bogense - Tlf. (09) 81 13 60

Vore skoverfarne vognmænd udfører
med kranudstyrede lastvogne og laste-
evne 20-25 tons kørsel af:

RÅTRÆ i alle dimensioner

PYNTEGRØNT

TØMMER/TRÆLAST m.v.

i ind- og udland

**RØNNEDE
LAST A/S**

Industrivej 14, 4683 Rønnede
telefon 03 . 71 15 25

**E. Graven's
Planteskole**

Hansted, Egebjerg, 8700 Horsens
Tlf. (05) 65 60 46

Læ- og hækplanter samt planter
til vildtremiser m.v.

Forstplanteskolen, Verninge

Planteskolen er tilsluttet »Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter«

Alle slags skovplanter tilbydes i prima kvalitet.

Forlang prisliste

Indehaver: Ole van Tol

Tlf. (09) 75 12 88

ASKETRÆ

SKOVHASTRUP TRÆINDUSTRI ApS

4330 HVALSØ . TLF. (03) 40 80 33

Køber af asketræ i store og små dimensioner. (Småkævler med diameter ned til 25 cm har altid interesse).

SKOVPLANTER · LÆPLANTER

Tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og planter. Plantekatalog tilsendes gerne på forlangende.

SKÆRBÆK PLANTESKOLE

6780 SKÆRBÆK
TLF. 04/75 1250

John Rolskov's Planteskole I/S

Sønder-Vissing, 8740 Brædstrup
Telefon (05) 75 40 53

SKOVPLANTER
i gode provenienser,
samt planter
til rekreative formål m.v.

Prisliste tilsendes efter ønske.

Skovplantekulturerne står under
Herkomstkontrollen
med skovfrø og -planter.

Siden 1896

Hjortsø Planteskole

Svebølle - Tlf. 03 - 49 30 20* og 03 - 49 30 40

Skov-, læ- og hækplanter. Forlang prisliste. Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter.

Cypres-grønt købes

i store partier hele året. En stor del som selvklip. Store partier i nobilis-klip samt juletræer i nordmanniana og rødgran købes til sæsonen 1978 - gerne kontrakt. NB. Bestilling på **MOTOR-SNØREMASKINER** må helst indgives 2 måneder før brug.

JØRGEN HANSEN

Moesholm - 8550 Ryomgaard
Telefon (06) 37 92 22
Biltelefon (0020) 31 94 26

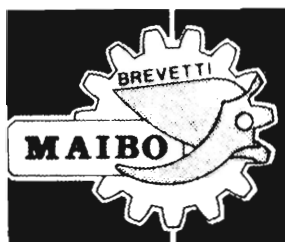
A/S Grindsted Imprægneringsanstalt

er køber af nåletræ til master

Grindsted tlf. (05) 32 08 55*

OREHOVED TRÆ- OG FINÉRINDUSTRI A/S

OREHOVED 4840 NØRRE ALSLEV TLF. (03) 84 60 84

MAIBO er specialister i tryklufssakse og -save til beskæring, - velre-velrenommerede i store europæiske frugtplantager.

MAIBO værktøj er frem for alt let. Det er velafbalanceret og har et fornuftigt design.

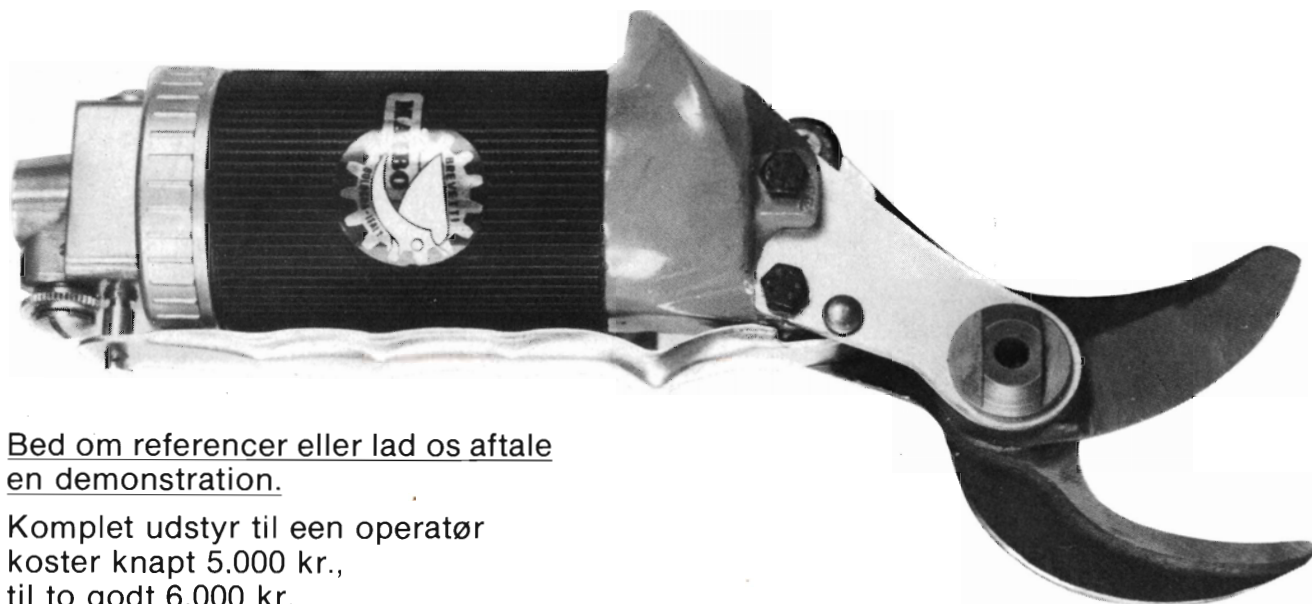
MAIBO sakse gør klippearbejdet ude og inde lettere og mindre trættende, og produktionen øges med op til 50% i grønt.

Der er flere modeller i sakse. Den store er velegnet til fyrretop og hvidgran.

Forlængerrør op til 3 meter.

Kompressorer til traktor eller med egen motor, f.eks. sammenbygget med havefræser.

Slangerulle efter ønske.

Bed om referencer eller lad os aftale en demonstration.

Komplet udstyr til een operatør koster knapt 5.000 kr., til to godt 6.000 kr.

Skovmaskiner Langaa ApS

8870 Langå - tlf. (06) 46 14 11

Udenfor normal arbejdstid:

Axel Dybbroe 06 - 37 15 70
Erik Dybbroe 06 - 46 14 11

Svend Meldgaard 06 - 44 52 75
værkfører